

ДЗЕ І ЯК
КУПІЦЬ
БЯРОЗАВЫ СОК **13**

КАБ ЖЫЛА
РОДНАЯ МОВА

14

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

25

САКАВІКА 2020 г.

СЕРАДА

№ 58 (29172)

ЦЫТАТА ДНЯ

**Сяргей РУМАС,
прэм'ер-міністр
Беларусі:**

«Толькі ў суботу мы дасягнулі дамоўленасці з расійскім урадам, што ўсе расійскія кампаніі змогуць пастаўляць нафту без прэміі. З гэтай прэміі (11,7 долара) 7 долараў зніжаюць кампаніі, то-бок кампаніі будуць пастаўляць з прэміяй у цане 4,7 долара. Тыя 4,7 долара будуць урэгуляваны міжбюджэтнымі разлікамі. Урад Расійскай Федэрацыі возьме гэтыя 4,7 долара на сябе».

КОРАТКА

• Алімпіяда ў Токіа перанесена на адзін год.

• Урад рыхтуе Прэзідэнту пакет прапановаў аб падтрымцы прадпрыемстваў і бізнесу.

• МВФ прагназуе глабальную рэцэсію эканомікі ў 2020 годзе.

• Участак для будаўніцтва таўнхаусаў у Гродне пайшоў з малатка па цане, у 100 разоў вышэйшай за пачатковую.

• Сезон фантанаў у Мінску плануецца адкрыць 24 красавіка.

• Беларускае таварыства Чырвонага Крыжа арганізавала збор сродкаў на маскі і дэзсредкі для медыка-сацыяльнай службы.

• Беларусь і Расія сфарміруюць адзіную базу невыязных грамадзян да 1 красавіка.

• Купалаўскі тэатр упершыню паказаў «Паўлінку» анлайн для ўсяго свету.

СПЯВАЕ І ПАКАЗВАЕ... СВІСЛАЧ

На воднай пляцоўцы сталічнай ракі Свіслач паміж скверам Янкі Купалы і вуліцай Камуністычнай пачынаюцца работы па ўзвядзенні святломузычнага фантаннага комплексу. Плануецца, што фантан будзе аснашчаны відэапраектарам і лазернай сістэмай

для праецыравання каляровых малюнкаў на водную роўнядзь і зможа прайграваць гукавыя і візуальныя асветніцкія праграмы, разлічаныя на дзіцячую і дарослую аўдыторыю.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.

Сацыяльны клопат

ПЕРАСЕДЗЕЦЬ ВІРУС

«Пачула, што калі табе 75 гадоў — то трэба з дому не выходзіць, каб не заразіцца»

Мінчанцы Лідзіі Пятроўне 75 гадоў. Яна ведае, што ўваходзіць у групу рызыкі пры заражэнні каранавірусам, таму вырашыла паслухаць параду Прэзідэнта і ў бліжэйшы час нікуды не выходзіць з дому, нават у краму. Тым больш што Тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання, размешчаны непадалёк ад яе, прапанаваў дадатковыя паслугі пажылым людзям па дастаўцы ежы і лекаў.

Фота Ганны ЗАНІКАВІЧ.

СТАР. 4

ХРОНІКА ШКІРУЮЧАГА НЕДАКУРКА

Як засцерагчыся ад пажару «з дастаўкай»?

З прыходам цяпла кожны з нас стараецца пусціць у сваё жыллё цёплае веснавое паветра. Але разам з расчыненымі вокнамі на балконах і лоджыях з'яўляецца ўсё больш курцоў. Істотныя праблемы могуць пачацца, калі ваш сусед не пакіне загашаны недапалак у попельніцы ці бляшанцы з вадой, а пусціць яго на волю лёсу і ветру. Палаючы недакурак — гэта не проста смецце. Цыгарэта тлее пры тэмпературы трыста градусаў. Гэтага цалкам дастаткова, каб падпаліць паперу, дрэва ці тканіну. У што пажар можа перарасці — пытанне адкрытае.

— Летась колькасць балконаў, якія гарэлі, перавысіла дзясятка яшчэ ў маі, — расказвае афіцыйны прадстаўнік Мінскага гарадскога ўпраўлення МНС Вольга МЕЛЬЧАНКА. — Паказальны выпадак адбыўся 8 мая ў адным са шматпавярховікаў на праспекце Пушкіна. Удзень ратавальнікам паступіла паведамленне пра тое, што на чацвёртым паверсе дванаццаціпавярховага дома палае балкон. На шчасце, гаспадыня кватэры паспела выбегчы і чакала падраздзяленні МНС на вуліцы. Усяго адзін непагашаны акурак — а ў выніку моцны пажар, які з балкона перакінуўся ў жылы пакой, дзе папсаваў маёмасць на плошчы дзевяць квадратных метраў. Дасталося і кватэры вышэй, куды таксама паспела перакінуцца полымя. Там, праўда, усё абышлося пашкоджанай рамай і закураным балконам. І ўсё гэта нарабіў усяго адзін недакурак, які аднекуль прыляцеў!

СТАР. 4

ISSN 1990 - 763X

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

Завяршаецца падпіска на «Звезду» на II квартал 2020 года

ПІШАМ ПРА ТОЕ, ШТО САПРАЎДЫ ВАЖНА

«Нам ніхто і нішто, ніякія каранавірусы, не перашкаджае развіваць двухбаковыя адносіны»

Прэзідэнт сустрэўся з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Кітая ў Беларусі

Эпідэміялагічная абстаноўка не паўплывала на палітычнае супрацоўніцтва Беларусі з Кітаем — пра гэта Прэзідэнт заявіў падчас сустрэчы ў Палацы Незалежнасці з паслом КНР Цуй Цымінам.

«Што да гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва, я не заўважыў, што мы дзесьці праваліліся. Так, была нейкая паўза, вы ведаеце, яна не з Беларуссю звязаная, мы гэта ўспрымаем нармальна. Ведаеце, **не проста аднавіць наша супрацоўніцтва з Кітаем, але і нарасціць яго сёлета, пераадолеўшы адставанне, — у нашых сілах, і мы гэта зробім**», — паабяцаў Аляксандр Лукашэнка.

Цяпер прапрацоўваецца візіт старшыні КНР Сі Цзіньпіна, і кіраўнік дзяржавы папрасіў перадаць свайму сябру, што яго ў Беларусі вельмі чакаюць. Цёплае прывітанне і найлепшыя пажаданні ад Сі Цзіньпіна перадаў і Цуй Цымін. Цікавыя праекты, у тым ліку гуманітарныя, ужо анансаваныя або двума кіраўнікамі дзяржаў. Сярод іх — будаўніцтва нацыянальнага футбольнага стадыёна і басейна міжнароднага стандарту.

«Я хацеў бы, каб падчас візіту старшыні КНР мы далі старт гэтым будоўлям. Гэта будуць узорныя будоўлі, я жадаў, каб у цэнтры Еўропы былі гэтыя два кітайскія аб'екты, на якіх будуць праводзіцца (і мы ўжо маем такія пацвярджэнні міжнародных арганізацый) буйныя міжнародныя спаборніцтвы», — падкрэсліў лідар Беларусі.

Фота БелТА.

Па традыцыі апошніх дзён зайшла гаворка і пра распаўсюджванне новага каранавіруса. Пазіцыя Беларусі вядомая, але Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу пасла, што ўсе выпадкі каранавіруса ў нашай краіне былі завезенымі.

«У нас гэты вірус не развіваўся. І больш за тое, мы не з'яўляемся і не з'яўляліся не тое што цэнтрам — нейкім пунктам, з якога пачаўся гэты вірус. З завезеных каранавірусаў мы з Кітая не завезлі ніводнага. Тут працуе вельмі шмат грамадзян Кітайскай Народнай Рэспублікі — ніводнага выпадку завезенага з Кітайскай Народнай Рэспублікі віруса і грамадзянамі Кітая», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Акуратная работа па выяўленні і прафілактыцы каранавіруснай інфекцыі працягваецца. Справа не ў тым, што Беларусь не баіцца, і не ў самім каранавірусе — справа ва ўсіх вірусах, якія гэтым часам «ходзяць» па Беларусі, адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

«**Мы проста спрабуем рабіць гэта прафесійна і кропкава, зыходзячы ўжо з досведу — вашага і нашага. Мне кожны дзень ранкам дакладваюць становішча. Не было выпадку, каб мы задалі нашым кітайскім сябрам, спецыялістам пытанне, а яны нам не адказалі**», — падзякаваў Прэзідэнт.

Паколькі выпадкі віруса завезеныя, Беларусь акрэсліла краіны, прыезд з якіх кантралюецца, растлумачыў лідар дзяржавы. «Мы ні

з адной краінай не закрылі граніцу, таму да нас прыежджаюць розныя людзі, але ў аэрапорце (у асноўным гэта паветраныя зносіны) мы найсур'ёзнейшым чынам кантралюем тых, хто да нас прыбывае ў Беларусь. Ну, у суткі бывае ніводнага заражанага каранавірусам, бывае два-тры чалавекі, але без усякіх сімптомаў», — расказаў Прэзідэнт.

Ён паведаміў, што тых, хто прыбыў, чакае абавязковы каранцін. І Аляксандр Лукашэнка спадзяецца менавіта такім чынам прайсці пік вірусных захворванняў, пасля чаго сітуацыя стабілізуецца, як ужо адбылося ў Кітаі. Дарэчы, парада глядзець за старымі, якія найбольш уразлівыя да інфекцыі, — таксама ад кітайцаў. Пры гэтым Прэзідэнт заўважыў, што медыкі не павінны паслабляць увагу і да лячэння іншых захворванняў.

Па словах кіраўніка дзяржавы, у стацыянар з каранавірусам у асноўным трапляюць людзі з цэлым букетам спадарожных хвароб, але беларускім урачам удаецца спраўляцца. Валанцёры і сацыяльныя службы дастаўляюць сталым людзям лекі, прадукты харчавання. Валанцёрства будзе працягвацца і пашырацца, паведаміў Аляксандр Лукашэнка.

«Робім гэта зыходзячы з жыцця. **Усякае ў жыцці бывае, але галоўнае — не панікаваць. Таму што я больш за ўсё баюся, што людзі «захварэюць» на псіхоз. Вось**

ад псіхозу будуць усе астатнія хваробы — так кажуць і спецыялісты», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Беларусь зімой двойчы накірвала Кітаю гуманітарную дапамогу для барацьбы з распаўсюджваннем каранавіруса на агульную суму каля 600 тысяч долараў. Цуй Цымін выказаў Аляксандру Лукашэнку ўдзячнасць ад кітайскага народа і ўрада за падтрымку.

«Апошнім часам Кітай і Беларусь разгарнулі цеснае супрацоўніцтва па сумеснай барацьбе з эпідэміяй пнеўманіі, якая выклікана новым тыпам каранавіруса. Пасля выяўлення каранавіруснай інфекцыі ў Беларусі кітайскі бок глыбока суперазвае і ўсебакова падтрымлівае меры па прафілактыцы і кантролі», — паведаміў журналістам пасол.

Дарэчы, міграцыйныя і візавыя абмежаванні адносна замежных краін урад самой КНР не ўжываў. Кітай у ініцыятыўным парадку не спыняў авіязносіны ні з адной замежнай дзяржавай. Колькасць замежных рэйсаў скарачана праз іх нерэнтабельнасць на фоне значнага зніжэння пасажырапатоку.

З 16 сакавіка ўсе грамадзяне, якія прыбываюць у Пекін з-за мяжы, мусяць прайсці абавязковае медыцынскае абследаванне на наяўнасць віруса і знаходзіцца на 14-дзённым каранціне за ўласны кошт.

Варвара МАРОЗАВА.

Афіцыйны візіт Прэзідэнта Беларусі ў Латвію перанесены на пазнейшы тэрмін

Пра гэта стала вядома пасля тэлефоннай размовы Аляксандра Лукашэнкі з яго калегам Эгілсам Левітсам, якая адбылася з ініцыятывы латвійскага боку.

Прычына пераносу сустрэчы — увядзенне надзвычайнага становішча ў краіне-суседцы з-за каранавіруса. Як перадае БелТА, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў: гэтае рашэнне беларускі бок успрыняў з разуменнем.

Кіраўнікі краін абмеркавалі падрыхтоўку да сумеснага чэмпіянату свету па хакеі ў 2021 годзе і аспекты гандлёва-эканамічнага ўзаемадзеяння — пытанні транспарціроўкі грузаў, транзіту энерга-рэсурсаў, вытворчай каперацыі.

Новыя даты візіту будуць узгоднены па дыпламатычных каналах.

Парламенцкі дзённік

КАЛІ ЖЫЦЦЁ НАЛАДЗІЦА, ВІЗЫ БУДУЦЬ ТАННЕЙШЫЯ

Такую ўпэўненасць выказаў дэпутат Андрэй САВІНЫХ перад абмеркаваннем адпаведнага пагаднення паміж Беларуссю і ЕС

Учора на пасяджэнні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па міжнародных справах было вырашана вынесці на разгляд пленарнай сесіі законапраекты аб ратыфікацыі пагадненняў паміж Беларуссю і Еўрапейскім саюзам аб спрашчэнні выдачы віз і рэадмісіі асоб, якія знаходзяцца без дазволу.

Ратыфікацыя можа адбыцца праз тыдзень

«Гэта вельмі важны этап, пасля якога праект пагаднення будзе перададзены ў Савет Палаты і далей на ратыфікацыю, — растлумачыў журналістам Андрэй Савіных. — Як мы і казалі, будзем ратыфікаваць гэтыя пагадненні ў прыярытэтным парадку».

Парламентарый выказаў спадзяванне, што, калі эпідэмія каранавіруса пойдзе на спад і людзі вернуцца да нармальнага жыцця, пачнуць вандраваць, ездзіць у службовыя камандзіроўкі, беларусы ўжо будуць карыстацца гэтым пагадненнем і кошт віз зробіцца ніжэйшы.

Андрэй Савіных не стаў выказваць здагадак, калі дакументы будуць ратыфікаваныя ў еўрапейскім парламенце.

«Улічваючы ўсе працэдурныя аспекты, мы мяркуюем, што гэтае пагадненне будзе ратыфікавана ў беларускім парламенце 2 або 3 красавіка», — сказаў ён.

Пагадненне прадугледжвае афармленне віз для транзіту або выезду, запланаванага знаходжання на працягу не больш чым 90 дзён у любы 180-дзённы перыяд (да 180 дзён у год), выдачу шматразовых віз тэрмінам дзеяння ад 1 да 5 гадоў для шэрагу катэгорый грамадзян, зніжэнне збору за разгляд хадайніцтва аб выдачы візы да 35 еўра, вызваленне шэрагу катэгорый грамадзян ад аплаты гэтага збору, а таксама мае

пералік дакументаў, якія з'яўляюцца дастатковымі для пацвярджэння мэты паездкі.

Дакумент замацоўвае магчымасць грамадзян звяртацца па афармленне віз непасрэдна ў пасольствы і консульскія аддзелы, а не толькі ў візавыя цэнтры.

Не прывядзе да росту колькасці нелегальных мігрантаў

Пагадненне аб спрашчэнні візавага рэжыму не можа быць прынята без пагаднення аб рэадмісіі — гэта ўмова Еўрапейскага саюза. Апошняя прадугледжвае абавязак Беларусі і ЕС ажыццяўляць рэадмісію (зваротны прыём на сваю тэрыторыю) уласных грамадзян, грамадзян трэціх дзяржаў і асоб без грамадзянства, якія не адпавядаюць альбо перасталі адпавядаць крытэрыям легальнасці на тэрыторыях адзін аднаго.

Падчас абмеркавання законапраектаў дэпутаты задалі пытанне запрошанаму на пасяджэнне камісіі начальніку Дэпартаменту па грамадзянстве і міграцыі МУС Беларусі Аляксею БЕГУНУ, ці не паўторуцца ў выніку ў Беларусі сітуацыя з нелегальнымі мігрантамі, якая назіраецца ў краінах ЕС.

«Пагадненне аб рэадмісіі прадугледжвае цывілізаваныя механізмы па перадачы асоб, — адказаў прадстаўнік МУС. — Еўрапейскі саюз аказвае тэхнічную дапамогу кампетэнтным органам Беларусі, каб павысіць іх гатоўнасць да практычнай рэалізацыі гэтага пагаднення. Дзейнічае ў тым ліку так званы фонд добраахвотнага вяртання нелегальных мігрантаў, на сродкі якога любая асоба, якая незаконна знаходзіцца на тэрыторыі краіны, але гатова вярнуцца ў краіну грамадзянскай прыналежнасці, можа гэта зрабіць. Мы лічым, што практычная рэалізацыя гэтага пагаднення не прывядзе да таго, што колькасць нелегальных мігрантаў у Беларусі будзе расці».

Па словах Аляксея Бегуна, рэадмісія закране не больш за 100 чалавек у год. Для іх утрыманне прадугледжана будаўніцтва за кошт сродкаў тэхнічнай дапамогі ЕС двух цэнтраў часовага ўтрымання нелегальных мігрантаў.

Бізнес чакае супрацьвірусных мер

Парламенцкая камісія таксама разгледзела пытанне аб уплыве эпідэміі каранавіруса на экспартныя галіны Беларусі.

«У цяперашні час ад міністэрстваў і ведамстваў і, галоўнае, ад саюзаў прадпрыемстваў да нас паступаюць прапановы. Мы бачым, якія сектары больш за ўсё закранутыя эпідэміяй. І бачым, што асноўны масіў прапанов знаходзіцца ў кампетэнцыі выканаўчай улады і Савета Міністраў. Таму мы абагульнім усю атрыманую інфармацыю і перададзім у Савет Міністраў для прыняцця мер», — расказаў журналістам Андрэй Савіных.

Дэпутат прайнфармаваў, што прапановы будуць перададзены да канца гэтага тыдня. Ён назваў найбольш пацярпелыя ад наступстваў пандэміі сектары эканомікі: турыстычны, гасцінічны, рэстаранны і забаўляльны, пасажырскія авія- і чыгуначныя перавозкі.

«Людзі на месцах, тыя, хто сутыкаецца з гэтым на практыцы, лепш за іншых разумеюць, што можна зрабіць для палягчэння сітуацыі, — дадаў парламентарый. — Іншае пытанне, што магчымасці ўрада таксама не бязмежныя, таму нам давядзецца тут шукаць разумны і ўзважаны кампраміс».

Андрэй Савіных адзначыў, што ў гэтай сітуацыі прадпрыемствы нават не просяць грошай, яны просяць адтэрміноўкі па падатковых выплатах, па арэнднай плаце, зніжэння кошту крэдытаў.

Напярэдадні стала вядома, што ў Беларусі для барацьбы з распаўсюджваннем каранавіруса з бюджэту выдзелены 2,35 мільёна рублёў.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Блізкая ўлада

Кватэрныя пытанні, здача малака, захаванне помнікаў архітэктуры...

і іншыя праблемы, якія непакояць жыхароў Магілёўскай вобласці болей, чым каранавірус

Яшчэ да пачатку прамой лініі губернатар вобласці Леанід Заяц пацікавіўся ў спецыялістаў абстаноўкай па каранавірусе. На 21 сакавіка фактаў выяўлення гэтага небяспечнага захворвання ў Магілёўскай вобласці не было. Ажыятажу вакол марлевых павязак, лекаў і прадуктаў першай неабходнасці таксама няма. За тры гадзіны прамой лініі прагучала толькі адно пытанне, якое ўскосна датычылася гэтай хваробы: патэлефанавалі мужчына з Мсціслаўскага раёна, каб спытацца, як цяпер вяскоўцам дабрацца да райцэнтра. Раней яны пад'язджалі на аўтобусе Магілёў—Смаленск, але гэты рэйс у сувязі з абвешчаннем эпідэміі ў Расіі адменены — што рабіць? Аказалася, што падставы для трывогі няма: раённае кіраўніцтва ўжо паклапацілася, каб мясцовы аўтапарк увёў так званы кампенсацыйны рэйс і сяльчане маглі без праблем дабрацца да горада.

Мужчына парадаваўся і задаў яшчэ адно пытанне наконт здачы малака. Ён трымае дзве каровы, малако здае дзяржаве. Крыўдна, калі гэтае малако вяртаюць. «У малакавоз сем вёсак малако злівае, яго вязуць у лабараторыю, правяраюць і, калі што не так, вяртаюць усё назад. І яшчэ не факт, што менавіта маё малако было дрэннае, але ж тут нічога не дакажаш», — абуралася заяўнік. Губернатар паабяцаў разабрацца. Раённыя ўлады таксама думаюць над вырашэннем праблемы.

Двойчы патэлефанавалі наконт новабудовы на вуліцы Якубоўскага ў Магілёве. Дом зда-лі амаль год таму, а недаробкі

Фота БелТА

застаюцца. Яны ж, як сведчаць уласнікі, істотныя — уваходныя дзверы крывыя, дах працякае, прадугледжаная праектам велапаркоўка адсутнічае. Губернатар паабяцаў, што ў найбліжэйшы час будзе складзены графік ліквідацыі недахопаў і дом давядуць да ладу. Аналагічная праблема ў магіляўчанкі, якая пабудавала сабе кватэру ў шматпавярховіку па вуліцы Льва Сапегі. Ёй абяцаюць, што разбярэцца з недаробкамі, але даты ўвесь час пераносяцца. Маладая жанчына плаціць за камуналку, а жыць у кватэры не можа. Леанід Заяц даў даручэнне разабрацца ў сітуацыі і жорстка спытаць з тых, хто дае пустыя абяцанні.

Адсутнасць цэнтралізаванага ацяплення, нізкая тэмпература паветра ў жылых памяшканнях і вяды ў кране, грыбок на сцяне пасля капрамонту і сцены, што прамяраюць зімой, — сваімі праблемамі падзяліліся жыхары Магілёўскага раёна, Асіповіч і Бабруйска.

Жыхарка вёскі Запруддзе Магілёўскага раёна паскардзілася на адсутнасць калодзежа.

У заяўніцы, якая набыла зямельны ўчастак у Княжыцкім сельсавеце, бяда з падключэннем да электрасетак. Ёй прапанавалі заплаціць грошы за будаўніцтва

лініі, але чым гэта абгрунтавана, не растлумачылі. Жанчына хвалюецца, што трэба пачынаць будаўніцтва дома, а справа застопа-рылася на электрычнасці. Губернатар даў даручэнне разабрацца, чаму так адбылося, што ўчастак быў прададзены, а ўмовы для будаўніцтва на ім не створаны.

Былы малалетні вязень канцлагера з Магілёва панаракаў на тое, што сутыкнуўся з цяжкасцямі па прасоўванні сваёй праграмы наконт патрыятычнага выхавання і папрасіў садзейнічання ў старшыні аблвыканкама. Той паабяцаў падрабязна з ім пра гэта пагутарыць на асабістым прыёме. Кіраўнік Магілёўскага аддзялення ТБМ Алег Дзячкоў падняў праблему захавання старадаўніх помнікаў архітэктуры і памяці нашых нацыянальных дзеячаў. У прыватнасці, прапанаваў зрабіць у горадзе помнік Янку Купалу.

Усяго на тэлефонную лінію дазваніліся 28 чалавек. Акрамя скаргаў і прапаноў гучалі таксама і падзякі. Гэта, падкрэсліў Леанід Заяц, адзнака работы ўсёй улады. Шмат прагучала пытанняў, якія патрабуюць дадатковага вывучэння, і губернатар даў даручэнні адпаведным ведамствам прааналізаваць абстаноўку і ліквідаваць недахопы ў самы кароткі час.

— Мы павінны разабрацца ў кожным канкрэтным выпадку і даць чалавеку вычарпальны адказ. Трэба з павагай ставіцца да людзей і ні ў якім разе не пакідаць іх без увагі, — падкрэсліў губернатар, падводзячы вынікі суботняй прамой лініі.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ШТО ХВАЛЮЕ?

Падчас прамой лініі, якую правёў кіраўнік Гродзенскай вобласці Уладзімір Краўцоў, гучалі пытанні работы жыллёва-камунальнай гаспадаркі, капітальнага рамонту, сітуацыі з каранавірусам.

Фота БелТА

Па словах старшыні Гродзенскага аблвыканкама Уладзіміра Краўцова, нямала званкоў ад жыхароў вобласці датычылася капітальнага рамонту дамоў. Адзін з такіх зваротаў паступіў ад гродзенкі, якая пражывае ў гістарычнай частцы горада, па вуліцы Рэйманта. Яна паведаміла, што дом тэрмінова патрабуе капітальнага рамонту — працякае дах, ёсць іншыя праблемы. Гарадскім уладам дадзена даручэнне разабрацца ў сітуацыі, найперш абследаваць дом і прыняць меры па ліквідацыі недахопаў.

Дарэчы, капітальныя рамонтны падпастаянным кантролем, паведаміў Уладзімір Краўцоў. Напрыклад, летась у вобласці гэтай работай было ахопена каля 300 тысяч квадратных метраў жылля. Асабліва ўвага звяртаецца на тэрміны выканання капітальных рамонтаў.

— Важна, каб усе даведзеныя планы і графікі ў гэтым кірунку строга выконваліся, — падкрэсліў кіраўнік рэгіёна. — Нямала пытанняў па капрамонце дамоў знімаецца дзякуючы менавіта планавай і публічнай рабоце. Штогод шляхам абследавання вызначаюцца дамы, якія патрабуюць тэрміновага рамонту. Спісы такіх жылых аб'ектаў публікуюцца ў мясцовых СМІ. Прымаюцца і аператыўныя меры, напрыклад, пры працяжэнні даху. У такіх выпадках жыллёва-камунальныя службы павінны рэагаваць неадкладна.

Паступалі званкі ад жыхароў новых мікрараёнаў горада. Апошнія гады абласны цэнтр актыўна забудовваецца, а вось пад'язныя дарогі не ўсюды добраўпарадкаваны. З такой праблемай сутыкаюцца як наваасельны абласнога цэнтра, так і жыхары іншых населеных пунктаў. Увогуле добраўпарадкавання і рамонт патрабуюць дарогі ў аграгарадках, раёнах прыватнай забу-

довы. Як было адзначана, штогод у вобласці прыводзіцца ў парадак 220—230 кіламетраў мясцовых дарог, і гэтая работа працягнецца сёлета і ў найбліжэйшую пяцігодку.

Не засталася па-за ўвагай і тэма аховы здароўя. Значная колькасць зваротаў на прамую лінію датычылася менавіта работы медыцынскай сферы. Зразумела, што занепакоенасць жыхароў рэгіёна звязана з тэмай каранавіруса. Уладзімір Краўцоў нагадаў, што лабараторна пацверджаны па-ранейшаму застаецца толькі адзін тэст у жанчыны, якая вярнулася з Італіі. Яна праходзіць лячэнне, а тыя, хто меў з ёй кантакт, знаходзяцца на каранціне. Масавых выпадкаў заражэння ў вобласці няма. Жыхары рэгіёна праінфармаваны аб тым, якая сітуацыя складваецца ў вобласці і краіне, у тым ліку аб мерах, якія прымаюцца, каб не дапусціць распаўсюджвання віруса.

— Кантроль у гэтым кірунку сур'ёзны, — адзначыў Уладзімір Краўцоў. — Кожны турыст, які вяртаецца ў Беларусь праз пункты пропуску вобласці, праходзіць абследаванне на граніцы. Медыцына рэгіёна ў поўнай ступені гатова для барацьбы з гэтай пагрозай. У аптэках дастаткова масак і дэзынфекцыйных сродкаў. У бальніцах ёсць усё неабходнае для лячэння, у тым ліку апараты штучнай вентыляцыі лёгкіх.

Кіраўнік рэгіёна падкрэсліў, што цяпер галоўнае — захоўваць спакой, не паддавацца паніцы. У крамах вобласці дастаткова прадуктаў. Закладваецца і аснова будучай харчовай бяспекі — аграры пачалі пасяўныя работы. Палявыя работы распачалі ва ўсіх раёнах Гродзеншчыны.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

Акцэнт

Віктар ХРЭНІН:

«НАШЫ ВУЧЭННІ — МЕРА РЭАГАВАННЯ»

У беларускім войску працягваецца комплексная праверка баявой гатоўнасці. Падраздзяленні, задзейнічаныя ў ёй, занялі на палігонах і ўчастках мясцовасці зыходныя раёны і цалкам гатовы да выканання вучэбна-баявых задач. Агулам у вучэнні бярэ ўдзел каля 6 тысяч чалавек асабовага складу і 200 адзінак узбраення, паведамляе Міністэрства абароны.

Вучэнне праводзіцца для таго, каб ацаніць, наколькі добра падрыхтаваны войскі. Таксама яно з'яўляецца мерай рэагавання на маневры НАТО каля меж Беларусі. На гэта звярнуў увагу міністр абароны Віктар ХРЭНІН:

— Праверка праводзіцца на фоне няпростага ваенна-палітычнага і стратэгічнага становішча. Павялічваюцца склад групавой войскаў і колькасць узбраення, інтэнсіўнасць вучэнняў на тэрыторыі сумежных краін толькі расце.

Самым маштабным за чвэрць стагоддзя стане вучэнне «Абаронца Еўропы — 2020». Толькі на тэрыторыі Польшчы і краін

Фота БелТА

Балтыі сканцэнтравана звыш 11 тысяч чалавек асабовага складу і каля 800 адзінак розных сістэм узбраення. Прычым ад правядзення вучэнняў кіраўніцтва Паўночнаатлантычнага альянсу цалкам не адмовілася нават з-за ўспышкі каранавіруса, хоць пры гэтым былі адменены чатыры сумежныя вучэнні.

Таму сумесна з органамі пагранічнай службы адпрацаваны пытанні ўзмацнення ўчасткаў дзяржаўнай граніцы. Завершана зладжванне воінскіх частак і праводзіцца шэраг батальённых тактычных вучэнняў з прымяненнем супрацьтанкавых кіраваных ракет, стральбой артылерыі і рэактыўных сістэм залпавага агню на вялікія адлегласці. Таксама ацэнена эфектыўнасць існуючай сістэмы тэрытарыяльнай абароны. Падчас усіх этапаў падрыхтоўкі дзейнічае авіяцыя. На эфектыўнасць правярана створаная сістэма тэрытарыяльнай абароны.

На ўсіх мерапрыемствах падрыхтоўкі дзейнічае авіяцыя, у тым ліку новыя шматмэтавыя самалёты Су-30СМ.

— Мушу зазначыць, што ўсе мерапрыемствы праводзім выключна на сваёй тэрыторыі, пры гэтым мы адкрыты для нашых суседзяў, — заявіў Віктар Хрэнін.

Валяр'ян ШКЛЕНІК.

ДАПАМОГА ДЛЯ ВЕТЭРАНА

Больш за 720 магіляўчан атрымаюць аднаразовую выплату да 75-годдзя Вялікай Перамогі. У спісе 170 ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і 559 чалавек, якія пацярпелі ад ваенных дзеянняў і наступстваў вайны.

— У сувязі са з'яўкаваннем 75-й гадавіны Перамогі і ў адпаведнасці з Указам № 491 Прэзідэнта ад 30 снежня мінулага года грамадзянам гэтай катэгорыі пры ўмове, што яны пастаянна жывуць у краіне і атрымліваюць пенсію ад Рэспублікі Беларусь, прадугледжана дапамога ў памеры ад 700 да 2500 рублёў, — удакладніла першы намеснік начальніка ўпраўлення па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Магілёўскага гарвыканкама Марыя ШАПНЁўСКАЯ. — Выплата будзе ажыццяўляцца органамі па працы, занятасці і сацыяльнай абароне з 1 красавіка да 1 мая гэтага года.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦА

У Кітаі адмяняюць каранцін у правінцыі Хубэй

З кітайскай правінцыі Хубэй і горада Ухань, закрытых з канца студзеня з-за каранавіруса новага тыпу, у найбліжэйшы час будзе зняты каранцін. Абмежаванні на дарогах у правінцыі адменены з 25 сакавіка, у самім жа эпіцэнтры пандэміі транспартныя зносіны адновяць 8 красавіка. Пра гэта паведаміў ТАСС са спасылкай на заяву Дзяржаўнага камітэта па справах аховы здароўя рэгіёна. «Людзі, якія пакідаюць Хубэй, змогуць рухацца на аснове кода здароўя», — адзначаецца ў заяве. Такое рашэнне кітайскія ўлады прынялі на фоне паляпшэння эпідэміялагічнай сітуацыі.

Амерыканцы кінуліся скупляць зброю

Аб'ёмы продажаў агнястрэльнай зброі і боепрыпасаў на тэрыторыі шэрагу штатаў рэзка выраслі, перадае тэлеканал АВС. Як паведамілі прадстаўнікі крамы Ammo.com, у лютым выручка за адпаведныя тавары вырасла на 309 працэнтаў у параўнанні з зімой мінулага года. Таксама адзначылі істотны рост попыту на зброю праваахоўныя органы. Паводле падлікаў паліцыі штата Вірджынія, у студзені гэтага года 64 тысячы чалавек прайшлі праверкі біяграфіі, якія з'яўляюцца абавязковымі пры куплі агнястрэльнай зброі. Гэта ў паўтара раза больш, чым летась. У штаце Каларада работнікі паліцыі зарэгістравалі ўдвая больш такіх праверак. У Нью-Ёрку і Тэхасе попыт на боепрыпасы таксама павялічыўся. Гаспадар спецыялізаванай крамы ў Філадэльфіі раскажаў, што гра-

мадзяне апасаюцца магчымага росту злачынасці на фоне пандэміі каранавіруса і спрабуюць засцерагчы сябе.

Геологі знайшлі ў Аўстраліі продка ўсіх сучасных жывёл

Даследчыкі з Каліфарнійскага ўніверсітэта ў Сан-Дыега і Музея Паўднёвай Аўстраліі выявілі старажытнага продка ўсіх сучасных жывёл, у тым ліку людзей. Гэта маленькая істота, якая жыла 555 мільёнаў гадоў таму на месцы цяперашняга Зялёнага кантынента. Падобнае на чарвяка стварэнне памерам з рысвае зярнятка атрымала назву Ikaigania wariootia. «Гэта, імаверна, самая старажытная двухбакова-сіметрычная істота, — заўважыў геолог Эванс Скот. — Можна сказаць, наш вельмі ранні сваяк». Нягледзячы на сваю адносна простую форму, Ikaigania была досыць складаным арганізмам у параўнанні з іншымі, якія існавалі ў той перыяд.

ПЕРАСЕДЗЕЦЬ ВІРУС

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

«Я цяпер нікуды не выходжу, толькі Фільку, свайго сабаку, на шпачы выводжу раніцай і ўвечары, — расказвае пенсіянерка. — У нас тут побач зялёная зона, пройдземся з ім там крыху — і дадому».

Нягледзячы на свой узрост, Лідзія Пятроўна не знаходзіцца на сацыяльным абслугоўванні ў мясцовым ТЦСАН. Кажы, што, пакуль не з'явіўся каранавірус, усё рабіла сама, для самаабслугоўвання сіл цалкам хапала. Але цяпер яна баіцца нават хадзіць у краму: як бы не падхапіць хваробу. Тлумачыць: «У мяне і цукровы дыябет, і гіпертанія цяжкая. Я тыдзень таму толькі выпісалася з бальніцы».

Пра тое, што можна рабіць заказы, нават не знаходзячыся на сацабслугоўванні, Лідзія Пятроўна даведалася з тэлевізара. «Я ўвесь час гляджу навіны — гэта для мяне абавязкова, — кажа яна. — І вось пачула, што калі табе 75 гадоў — то трэба дома сядзець, каб не заразіцца. У навінах казалі, што можна патэлефанаваць у мясцовы тэрытарыяльны цэнтр сацабслугоўвання, і сацработнік па тваёй замове ўсе прынясе дадому, што табе трэба. І я вырашыла пераседзець гэты час дома. Нікуды хадзіць не буду. Вось цяпер сацработніца прынесла прадуктаў — мне іх на тры дні хопіць».

Між тым сацыяльны работнік Таццяна Кірпічова, якая, дарэчы, працуе ў ТЦСАН Партызанскага раёна сталіцы на працягу 21 года, ужо выгружае з сумкі прадукты: «Вось крупы, малако, а 5-працэнт-

нага тварагу, як вы хацелі, не было, купіла вам 9-працэнтны...» Таццяна ў аднаразовай масцы — гэтага патрабуюць правілы бяспекі. Сацработнік ніяк не павінен стаць крыніцай заражэння для пажылых людзей. Кажы, што сёння раніцай на пачатку рабочага дня ёй вымералі тэмпературу, каб быць упэўненымі, што дапамагач прыйдзе здаровы чалавек.

А каб пенсіянер, які чакае сацработніка з прадуктамі, ведаў, што перад ім не які-небудзь махляр (на жаль, у нашым жыцці сустракаюцца людзі, для якіх няма нічога святога і якія гатовыя нажыцца на безабаронных старых), сацработнік яшчэ калі тэлефанавала ў дамафон, назвала сваё імя і прозвішча (у ТЦСАН Лідзію Івануўну папярэдзілі, хто менавіта да яе прыйдзе), а перад уваходнымі дзвярамі паказала пажылой жанчыне свой дакумент.

* * *

Заўважаю на століку на кухні лісточкі са спісамі лекаў і самі лекі. «Адчуваю цяпер сябе не вельмі, — пе-

Фота Ганны ЗАНКВІЧ.

рахоплівае мой позірк Лідзія Пятроўна. — Ціск дае пра сябе знаць. Вось, цэлы спіс таблетаў п'ю. У мяне ўсё распісана, калі якую прымаць, колькі разоў. Усё на паперцы, каб нічога не забылася».

Яе перапынае звонкі сабачы брэх. «Філя, не перажывай, ніхто тваю костачку не забярэ!» — супакойвае гаспадыня сабаку. І, звяртаючыся да нас: «Я жыву адна. Філя — мая самая вялікая радасць у жыцці». І тут жа з некаторым здзіўленнем дадае: «Штосьці ён не рыкае сёння. Звычайна, калі прыходзіць з ЖЭСа, то ён рыкае на іх...»

— Чым будзеце цэлымі днямі займацца, нікуды

не выходзячы з дому? — цікаўлюся я.

— У мяне шмат заняткаў, — смяецца гаспадыня. — Сёння вось ложка пераслала, памыла бялізну. А кватэру пакуль прыбраў! У мяне ўсё-ткі тры пакоі. І пакаёвыя кветкі трэба перасадзіць, зараз для гэтага самая пара. І тэлевізар паглядзець... А пацяплее — паеду на дачу. Ужо цяпер рыхтуюся, вось, на сталах расада, — і вядзе нас у іншы пакой. — Глядзіце, тут і кветкі, і памідоры, і перцы — мой агарод!

Так што планаў на найбліжэйшую будучыню ў Лідзіі Пятроўны — мноства. Галоўнае — было б здароўе.

Святлана БУСЬКО.

● Наш каментарый

Ужо складзены графік дзяжурстваў

Дырэктар Тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання Партызанскага раёна Мінска Таццяна КУХАРЧЫК:

— Ужо пайшлі першыя заяўкі на дапамогу. Як толькі мы паведамілі нумар, на які можна патэлефанаваць і замовіць прадукты, тут жа ў нядзелю нам пазваніла адзінокая пажылая жанчына 1937 года нараджэння і пакінула свой заказ. Мы паслалі сацработніка, і заказ быў тут жа выкананы.

У нас ужо складзены графік дзяжурстваў. Спецыялісты ў нашым ТЦСАН па суботах і так дзяжурілі, а цяпер мы ўвялі

яшчэ адзін дадатковы дзень — нядзелю. І сацыяльныя работнікі таксама будуць дапамагачы. Пакуль па адным, потым, калі спатрэбіцца, будзем дабаўляць яшчэ людзей.

Акрамя таго, у нас ёсць база адзіночкі грамадзян, і мы цяпер ім актыўна тэлефануем і інфармуем, што нашы работнікі могуць дастаўляць ім прадукты харчавання, лекі і прадметы першай неабходнасці на працягу ўсяго тыдня. Таксама размясцілі інфармацыю пра гэта на сайце нашай раённай адміністрацыі і на нашым сайце з усімі кантактнымі тэлефонамі.

Работа ў пашыраным рэжыме

У Гомельскай вобласці цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва перайшлі на пашыраны рэжым работы: падоўжаны рабочы дзень супрацоўнікаў, адкрыты дадатковыя тэлефонныя «гарачыя лініі», надомныя памочнікі і валанцёры грамадскіх арганізацый дастаўляюць прадукты, лекі і неабходныя прамтавары. На дапамогу могуць разлічваць цяпер не толькі людзі, якія знаходзяцца на сацабслугоўванні, але і ўсе адзінокія састарэлыя грамадзяне, інваліды першай і другой груп, а таксама пенсіянеры, родныя якіх знаходзяцца далёка.

Сёння ў рэгіёне — 25 цэнтраў сацабслугоўвання насельніцтва, якія працуюць з сацыяльна неабароненымі катэгорыямі грамадзян, у тым ліку і з пажылымі. Сацслужбы аказваюць паслугі амаль 15 тысячам людзей.

— Цяпер прынята рашэнне перайсці на пашыраны рэжым работы, — адзначаў першы намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Гомельскага аблвыканкама Аляксандр СЕМІЕНАЎ. — Цэнтры функцыянуюць з 8.00 да 20.00. У кожным дадаткова створана прамая лінія, на якую могуць звяртацца пажылыя людзі, каб атрымаць дапамогу ў дастаўцы прадуктаў харчавання, тавараў першай неабходнасці і медыкаментаў.

Заяўку пенсіянера прымуць і перададуць сацыяльнаму работніку, які даставіць заказ самастойна або дапаможа аформіць анлайн-дастаўку з гандлёвых сетак. Магчымаць звярнуцца па дапамогу маюць адзінокія пенсіянеры ў кожным раёне вобласці. У рабоце па падтрымцы састарэлых задзейнічаны таксама валанцёры Чырвонага Крыжа, БРСМ, прафсаюзных і царкоўных арганізацый, работнікі паштовых аддзяленняў.

Між тым у Гомелі толькі ў мінулую суботу ў сацслужбу Навабеліцы паступіла восем зваротаў ад састарэлых, паведамілі ў Цэнтры сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Навабеліцкага раёна. У будні дзень на пачатку тыдня грамадзяне звярталіся па дапамогу ўжо не так актыўна, але штодзень супрацоўнікі дастаўляюць прадукты і лекі на пэўныя адрасы. У Чыгуначным раёне Гомеля з Тэрытарыяльным цэнтрам сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва цесна супрацоўнічаюць валанцёры БРСМ. У цэнтры ўвагі — адзінокія ветэраны, удзельнікі вайны і людзі, старэйшыя за 60 гадоў, якія не маюць сваякоў. У дзень паступала тры і больш зваротаў. Дапамагаюць работнікам сацслужбаў у дастаўцы састарэлым усяго неабходнага таксама і валанцёры Чырвонага Крыжа.

Намеснік дырэктара Цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Цэнтральнага раёна Гомеля Вераніка МАСЕНЗАВЕНКА тлумачыць, як наладжана работа ў зоне ахопу іх установы:

— Адзінокія састарэлыя, грамадзяне — інваліды першай і другой групы, а таксама пенсіянеры, родныя якіх жы-

вуць за межамі абласнога цэнтра, звяртаюцца на тэлефон гарачай лініі. Нашы супрацоўнікі фіксуюць выклік і даюць дакладныя звесткі пра работніка ці валанцёра, які прыйдзе да іх на дом.

Вераніка Віктараўна падкрэслівае: так чалавек, які чакае дапамогу, зможа звернуцца пашпартныя даныя і нумар пасведчання сацработніка, перад тым як перадаваць спіс неабходных тавараў і грошы. Потым ад сацработніка ці валанцёра ён атрымае пад улік квіток з магазіна ці аптэкі.

— Састарэлым трэба памятаць, што без іх папярэдняй заяўкі, а потым зверкі даных наконт таго, хто да іх будзе накіраваны, яны не павінны пускаць да сябе дадому незнаёмых людзей, — дадае спецыяліст. — Мы робім усё, каб пазбегнуць фактаў махлярства і супрацьпраўных дзеянняў. Нават калі пасля заяўкі пенсіянера да яго прыйдзе валанцёр, першапачаткова яго будзе суправаджаць сацработнік з пасведчаннем.

Спецыялісты звяртаюць увагу састарэлых людзей на тое, што не трэба рэагаваць на заклікі незнаёмых, якія запэўніваюць у тэрміновай дэзынфекцыі жылля ці прапануюць платныя паслугі як быццам ад імя сацслужбаў.

Між тым з мэтай інфармацыйнай і кансультацыйнай падтрымкі пажылых у Гомельскай вобласці працуе маладзёжная гарачая лінія. Спецыяльны кол-цэнтр арганізаваў абкам БРСМ. Патэлефанаваць туды можна штодзённа з панядзелка да суботы ўключна.

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

ХРОНІКА ШКІРУЮЧАГА НЕДАКУРКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

А літаральна праз паўтара дня вогненная драма паўтарылася на процілеглым канцы горада — у Чыжоўцы. Толькі там усё магло скончыцца горш. Тут пажар адбыўся глыбокай ноччу, калі на гадзінніку было 3.36. На балконе гарэла маёмасць. З-за агню закурэла кватэра і была пашкодзана драўляная абшўка балкона паверхам вышэй. Тут прычынай пажару таксама стаў недапалак, але ён не прыляцеў аднекуль звонку, а проста быў не патушаны гаспадаром самой кватэры. Як бачым, прастая чалавечая неахайнасць абышлася яму вельмі дорага.

Асаблівасць такіх узгаранняў у тым, што іх заўважаюць, як правіла, мінакі на вуліцах або жыхары суседніх дамоў. Уначы ж імавернасць таго, што хтосьці ўбачыць полымя і дым, з натуральных прычын рэзка падае. Як вынік, і часу на тое, каб выратаваць жыццё і маёмасць, становіцца рэзка меней. Могуць быць і іншыя варыянты. Напрыклад, леташнім маем палаючы недакурак падпаліў кватэру на сёмым паверсе ў адным з дамоў па вуліцы Кальварыйскай. А гаспадыні дома не было — яна з'ехала на дачу. Пажар заўважылі адносна своечасова толькі дзякуючы таму, што вокны кватэры выходзяць на вельмі ажыўлена вуліцу. І тое агонь прарваўся з балкона ў кухню, дзе нарабіў бяды.

Але ці можна сказаць, што ў кватэр на апошнім паверсе менш шанцаў «падхапіць» палаючы недакурак?

— Не. Справа ў тым, што каля дамоў аэрадынаміка непрадказальная, — каментуе сітуацыю Вольга Мельчанка. — Былі выпадкі, калі выкінутыя цыгарэты ўзляталі, напрыклад, з трэцяга паверха на дзвярты. Ці ўвогуле планіраваць у акно, размешчанае ў суседнім пад'ездзе. Больш за тое, і бетонны парапёт не заўжды можа ўратаваць ад агню. На хуткасць яго распаўсюджвання ўплывае мноства фактараў — гэта і хуткасць ветру, і матэрыял, з якога зроблены балконныя рамы. І нават каля самога дома вецер можа дзьмуць з рознай хуткасцю. Напрыклад, у арках ці паміж двума высокімі дамамі, якія стаяць блізка адзін ад аднаго, яна прыкметна павялічваецца.

А вось маскітная сетка можа саслужыць добрую службу. Яна стане своеасаблівым «экранам», недакурак ад яе адрыкашэціць на адліў. Паколькі той, як правіла, зроблены з металу, то і шкоды нечаканы сюрпрыз не прынясе.

— Сітуацыі бываюць розныя, ды і ў летнюю спёку спаць з зачыненымі вокнамі — далёка не самае лепшае выйсце. Таму адзінае, што можна зрабіць, — гэта падрыхтавацца да падобнага развіцця падзей, — раіць суразмоўніца. — Гэта значыць, максімальна разгрузіць балкон ад усяго, што можа гарэць, — старой непатрэбнай мэблі, макулатуры, нейкіх побытавых рэчаў. Тым болей пад прамымі сонечнымі прамянямі яны высушаюцца і загарваюцца проста вокамагненна. Таксама не раз мы адзначалі, што пажар пачынаўся са звычайнага дыванка, які сцеліцца на бетонную падлогу для таго, каб па ёй было прыемней хадзіць. Яго таксама трэба на цёплы час года прыбраць як мага далей. Цікава, што большасць балконаў і лоджый, якія гараць, — зашклёныя. Тут справа ў псіхалагічным моманце. Калі на балконе рама не ўстаноўлена — там гаспадар не будзе трымаць таго, што можа быць лёгка пашкодзана ападкамі ці ветрам. Наяўнасць балконнай рамы крыху расслабляе і можа сыграць пры нешчаслівым збегу абставін дрэнны жарт. Таксама пажадана ў такім пакоі ўсталяваць аўтаномны пажарны апавяшчальнік. Ён спатрэбіцца ў тым выпадку, калі вам неабходна будзе раптоўна адлучыцца з пакоя і вы не зможаце кантраляваць, як ён праветрываецца.

Нядаўна ў нас здарыўся пажар у кватэры, дзе жывуць людзі, якія любяць злоўжываць алкаголем. Нехта з іх пакурый перад сном і заснуў, не патушыўшы цыгарэту. Пачаўся пажар. На гук апавяшчальніка адгукнуліся суседзі. А пажар быў істотны — закурэла не толькі кватэра, але і лесвічная клетка.

А што з гэтай нагоды кажа закон?

— Сам факт выкідвання недакурак, нават патушанага, — гэта адміністрацыйнае правапарушэнне. Калі ж за акно адправілася палаючае смецце, то штраф будзе спаганяцца не толькі за раскідванне смецця, але і за неасцярожнае абыходжанне з агнём. Сёння ён складае ад 30 да 50 базавых велічынь. Калі дайшло да пажару, то справа можа быць перакваліфікавана ў крымінальную — у залежнасці ад нанесенага ўрон. Само сабой, давядзецца кампенсаваць прычыненую шкоду.

У кітайцаў ёсць так званая «сістэма пяці пастулатаў». Яна прадугледжвае, што калі вы сыходзіце з дома, то заўжды праверце пяць рэчаў — ваду, электрычнасць, газ, вокны і дзверы.

Ды і курцам карыстацца попелыняй будзе танней.

Валярыян ШКЛЕНІК.

Фота дадзена Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях.

Шчучынскаму раёну — 80 гадоў

Як трэба ствараць прывабныя ўмовы для інвестара

Шчучынскі раён прызнаны найлепшым раёнам для бізнесу за 2019 год у рэспубліканскім конкурсе канфедэрацыі прадпрыемстваў

У райвыканкаме паведамілі, што ў хуткім часе тут пачне будавацца значнае прыватнае сельскагаспадарчае прадпрыемства. Цяпер вядзецца работа па вызначэнні зямельнага ўчастка. І гэта не адзіны буйны праект, які прыйшоў у раён: не так даўно з'явілася адно з самых магутных у краіне прадпрыемстваў па вытворчасці малочных канцэнтратаў, пачаў дзейнічаць лагістычны цэнтр, летась запушчана буйная фабрыка грыбоў. Пра тое, як вядзецца работа па ўтрыманні інвестараў, гутарым са старшынёй Шчучынскага райвыканкама Аляксеем САДОЎСКІМ.

— **Аляксей Валянцінавіч, які алгарытм узаемадзеяння з бізнесам вызначаны ў раёне? Пэўна, ёсць і свае падыходы ў рабоце з тымі, хто гатовы ўкласці сродкі ў эканоміку рэгіёна?**

— Па-першае, інвестар павінен давяраць рэгіёну. Няма інвестара, які прыходзіць і кажа: вось вам грошы, дайце мне зямлю, я прыйду і пабудую там вытворчасць ці які іншы аб'ект. Пакуль ён усё не падлічыць, не ўбачыць, што тут заробіць, ніводзін інвестар не прыйдзе, гэта не дабрачынныя арганізацыі. Работа з інвестарамі — гэта працэс доўгатэрміновы, які працягваецца не месяц, не два і нават не год. Сёння мы робім тое, што атрымае вынік праз 2-3 гады.

Па-другое, трэба стварыць такія ўмовы, каб ён мог зарабіць. І калі інвестар убачыць, што будзе мець рэнтабельнасць і прыбытак, ён пачне прыглядацца больш пільна, размова прыме прадметны кі-

рунак. Што, у сваю чаргу, мы можам прапанаваць? У нас ёсць і працоўныя рэсурсы, і падатковыя льготы, ёсць разуменне і дапамога з боку ўлад, дапамога і суправаджэнне першых крокаў гэтага прадпрыемства. Калі гэтага не будзе, інвестар не прыйдзе — гэта адназначна.

— **Шчучынскі раён з'яўляецца прыкладам для многіх раёнаў па вядзенню бізнесу. Пра гэта сведчыць і перамога ў рэспубліканскім конкурсе. Ці складана трымаць такую высокую планку?**

— Раён развіваецца дынамічна. Кожны год з'яўляюцца новыя прадпрыемствы, а гэта рабочыя месцы, зарплата, гэта нашы людзі, якія не едуць за мяжу, а працуюць дома. На гэты год таксама ёсць пэўныя напрацоўкі. У хуткім часе пачне будавацца яшчэ адно значнае прыватнае прадпрыемства. Нам трэба працягваць рабіць тое, што пачалі.

Умовы для інвестараў створаны. Калі з'яўляецца на гарызонце інвестар, на працягу апошніх гадоў мы проста водзім яго за руку. Так працуюць усе службы. Інвестар, які прыходзіць сюды, разумее, што яму не спатрэбіцца бегаць па кабінетах, напрыклад, для афармлення зямельнага ўчастка ці падключэння электраэнергіі. Гэта вырашаецца хутка за сталом перагавораў. Мы нават сумесна з інвестарам вивучаем кваліфікацыю рабочай сілы, калі ідзе гаворка пра высокатэхналагічнае прадпрыемства.

— **Сёння мала хто з кіраўнікоў раёнаў скажа, што ў іх стаіць чарга з інвестараў. І вам, пэўна, таксама трэба дзесьці гэтаму вучыцца. Як ідзе гэты працэс?**

структуру. Тут ёсць над чым працаваць, і гэта нашы планы на будучыню. Распрацоўваем размяшчэнне, пракладваем інжынерныя сеткі... Ну і чалавечы фактар — яго ніхто не адмяняў. Расказваем, чаму выгадна рабіць у нас, а не яшчэ дзе-небудзь, тлумачым, што тут будуць камфортныя ўмовы.

— **Відавочна, што адміністрацыя раёна і адпаведныя службы працуюць як каманда аднадумцаў. Гэта сапраўды так?**

— Можна прыгадаць прыказку, што адзін у полі не воін. Але мала мець проста каманду аднадумцаў — важна, каб гэта была каманда прафесіяналаў. І нават калі нешта мяняецца — спецыялісты ці кіраўніцтва, — усе павінны разумець, што ўзяты курс павінен працягвацца. Безумоўна, яго можна скараціць, але разварочваць карабель нельга. Бо, як правіла,

планы складаюцца на некалькі гадоў наперад.

— **У прыцягненні інвестара важны складнік — працоўныя кадры. Іх дэфіцыт — праблема агульная, асабліва ў раёне. Чула, што ў вас распрацавана праграма па жыллёвай забудове. Што гэта за праект?**

— Ідзе распрацоўка праекта забудовы дамоў сядзібнага тыпу. І ўжо ёсць напрацоўкі. Калі мы зможам укласціся ў тыя сродкі, якія выдзяляюцца, праз год маштабы гэтага будаўніцтва будуць значна шырэйшыя. Пакуль у жыллёвым будаўніцтве ёсць пэўныя нестыкоўкі. Банк выдзяляе крэдыт, меншы, чым каштуе кватэра. Не ў кожнай маладой сям'і ёсць багатыя сваякі, каб пакрыць гэту розніцу. Таму ідзём па шляху зніжэння кошту. Як выйсце — дамы сядзібнага тыпу. І для сучасных маладых сем'яў гэта актуальна.

Рынак працы

Спецыялісты для малой радзімы

У Шчучынскім раёне распачаты праект па забеспячэнні ўласнымі кадрамі

Чалавечы патэнцыял важна выкарыстоўваць на той тэрыторыі, дзе чалавек нарадзіўся, лічаць у Шчучынскім раёне. А паколькі працэнт працаздольнага насельніцтва зніжаецца, тут заняліся работай па вырошчванні сваіх кадраў. Да педагогаў і мясцовых улад далучыліся кіраўнікі прадпрыемстваў і гаспадарак. Пра новы аспект кадровай палітыкі раёна гутарым з намеснікам старшыні Шчучынскага райвыканкама, дэпутатам абласнога Савета Аленай ПАСЮТАЙ.

Як расказала Алена Васілеўна, актыўную работу ў гэтым кірунку нядаўна пачалі на буйным горадаўтваральным прадпрыемстве «Праімільк». Ініцыятарам праекта стаў кіраўнік завода Анатоль Бяляўскі. Тут дэфіцыту кадраў няма, але многія спецыялісты ездзяць на работу ажно з Гродна, за 70 кіламетраў. Таму на прадпрыемстве распрацавалі цэлы цыкл тэарэтычных і практычных заняткаў для тых вучняў, якія жадаюць у будучым стаць хімікамі-тэхнолагамі. З імі працуюць спецыялісты завода, яны водзяць вучняў у лабараторыі, знаёмяць з тэхналогіямі вытворчасці сыроваткі, атрымання з яе важнага харчовага кампанента.

Летась такі курс прайшлі больш за 70 вучняў гарадскіх школ 10-11 класаў. Яны нават

здалі адмысловы экзамен, скіраваны ў тым ліку і на вырашэнне праблемных пытанняў вытворчасці. У мінулым годзе адбыўся першы выпуск такога курса, сёлета работа працягваецца. Праўда, ужо з папраўкай на практыку.

— Гэта свайго роду банк даных для кадравага рэзерву ўсяго раёна, не толькі аднаго прадпрыемства, — зазначыла Алена Пасюта. — Галоўнае — каб выбар прафесіі быў свядомы. Ды і дырэктар завода сваім прыкладам паказвае, што і ў маленькім гарадку можна дабіцца добрых вынікаў, наладзіць дабрабыт, прыносіць карысць і стаць паспяховым.

У рамках шырокамаштабнай прафарыянтацыі школьнікі з педагогамі наведваюць прадпрыемствы і гаспадаркі раёна,

дзе знаёмяцца з умовамі працы і побыту. Не апошняе месца займае і ўзровень зарплат. Праўда, скіроўваць будучых работнікаў толькі на гэта не варта, лічыць суразмоўца. Трэба ўлічваць у першую чаргу здольнасці школьнікаў.

Між тым педагогі інфармуюць аб магчымасцях не толькі дзяцей раёна, але і іх бацькоў. Бо далёка не ўсе з іх ведаюць пра мясцовы патэнцыял, асабліва ў сельскай гаспадарцы. Таму і бацькам, і дзецям тлумачаць, што гэта не тая работа, якая была нават 20—30 гадоў таму. Цяпер тут значная доля аўтаматыкі, механізацыі,

сучасных тэхналогій. Тыя ж фермы не маюць паху, які часам палюхае дзяцей.

Да прафарыянтацыйнай работы гатовы далучыцца і ў нацыянальным занаальным інстытуце раслінаводства. Складзены праект, згодна з якім на базе інстытута будуць займацца вучні аграрных класаў.

— Цяпер мы заняліся аграрным сектарам эканомікі, — падкрэсліла Алена Пасюта. — Летась у пяці ўстановах раёна былі адкрыты аграрныя класы, дзе займаюцца 53 вучні. У асноўным гэта школы ў аграгарадках, а таксама адна гарадская. Пераважная большасць вучняў мае сярэдні бал ад 6 да 8. Яны арыентаваны ісці ў прафесію. Напрыклад, вучні з аграгарадка Васілішкі, дзе моцная базавае гаспадарка, мяркуюць паступаць у Гродзенскі аграрны ўніверсітэт, многія — па мэтавым накіраванні. А гэта і стыпендыя, і гарантаванае першае рабочае месца. У многіх вучняў у гаспадарцы працуюць іх бацькі — дзеці бачаць, што тут можна працаваць і мець дастатак.

(Заканчэнне на 10-й стар.)

Творчасць

Сучасныя брэндывы былога палаца

У даўняй рэзідэнцыі князёў Друцкіх-Любецкіх адраділі бальныя вечарыны і адкрылі чайны клуб

Калі пашчасціць, можна пабываць на кадэцкім і афіцэрскім баях, на настаўніцкім ці маладзёжным. З размахам праходзіць навагодні баль, а ёсць яшчэ і баль мецэнатаў. Вечарыны ладзяцца ў залах палаца, які пачаў будавацца ў канцы XIX стагоддзя, а быў завершаны амаль праз тры дзесяцігоддзі. Некалькі гадоў таму будынак пасля татальнай рэканструкцыі засяліла творчая моладзь. Цяпер гэта шматпрофільны цэнтр, дзе займаецца больш за дзве тысячы дзяцей, працуе 200 секцый, студый і гурткоў. А ў студзені, падчас святкавання юбілея раёна, у палацы творчасці ўрачыста адкрылі музей гісторыі краю.

(Заканчэнне на 10-й стар.)

Заняткі з юнымі мастакамі праводзіць педагог Жанна КАРЭЦКАЯ.

КАБ ЛЯСОЎ БЫЛО БОЛЬШ

На гэта скіраваны намаганні Щучынскага лясгаса

Міхаіл СУШЧЭЎСКІ, дырэктар дзяржаўнай лесагаспадарчай установы «Щучынскі лясгас» Гродзенскага вытворчага лесагаспадарчага аб'яднання:

— Самая галоўная наша задача — лесаўзнаўленне, пасадка лясных культур. Сё лета нам даведзена заданне здзейсніць пасадку на 300 гектарах. Мы збіраемся пасадзіць 350 — перавысіць план. Да работы мяркуюць прыцягнуць 120 чалавек з іншых арганізацый. Спадзяёмся, што на працягу трох тыдняў яна будзе завершана.

З ЧАГО ПАЧЫНАЕЦЦА... ЕЛАЧКА

Як працуе адзіны ў Гродзенскай вобласці цэх па вытворчасці ляснога насення

Працэс нарыхтоўкі насеннага фонду даволі працаёмны. Пра гэта можна меркаваць хоць па такой лічбе. Каб атрымаць 15 кілаграмаў насення, трэба «пералапаціць» тону шышак. Гэта значыць, сабраць іх, адсартаваць, прасушыць, урэшце, атрымаць насенне. І гэта яшчэ не ўсё...

У Щучынскім цэху па вытворчасці ляснога насення — разгар сезона. Кантэйнеры з хваёвымі і яловымі шышкамі можна ўбачыць паўсюдна — і на тэрыторыі, і ў самім цэху. Як аказалася, значная частка з іх — ужо адпрацаваныя. Яны будуць адгружацца на кацельні — гэта добры від паліва для катлоў, якія працуюць на шчапе. Цэлы прычэп такіх шышак якраз чакаў адгрузкі. А вось тыя кантэйнеры з шышкамі, што стаяць у памяшканні, яшчэ адпраўяцца на перапрацоўку.

Сезон збору яловых і хваёвых шышак набліжаецца да завяршэння. Гэты працэс пачынаецца з лістапада-снежня і доўжыцца да красавіка. Далей збіраць шышкі няма сэнсу, бо яны пачынаюць адкрывацца, і насенне высыпаецца на зямлю. У цэху такога, вядома, не дапускаюць. Увесь працэс тут завязаны на аўтаматыцы, акрамя хіба толькі сарціроўкі — на гэтай лініі без удзелу чалавека не абыходзіцца. Работнікі пільным вокам хутка вызначаюць, якая сыравіна якасная, а якая не адпавядае кандыцыям — занадта мяккая або часткова сапсаваная шкоднікам.

Данута ПАНАСЕВІЧ — адна з тых, хто працуе з пачатку адкрыцця цэха, гэта значыць восем гадоў. Яна ганарыцца тым, што мае дачыненне да такой важнай справы, як пасадка лесу, і лічыць свой уадак, а гэта гравітацыйны сепаратар, вельмі адказным. Тут адбываецца раздзяленне насення на поўнае і пустое.

Але перш чым трапіць у сепаратар, яно сушыцца. Пры павышанай вільготнасці сушыльная шафа адключаецца, каб насенне не запарылася. Усім кіруе аўтаматыка, таму брак у вытворчасці не дапускаецца.

Гатовае насенне захоўваецца ў скрынках па 10 кілаграмаў у халадзільнай камеры. Насамрэч, гэта цэлы склад, дзе тэмпература не перавышае 1,3 градуса. Лясгасы забіраюць насенне па меры неабходнасці. Большая яго частка будзе адпраўлена ў Смаргонь, Ваўкавыск, Астравец.

Вядома, стварэнне ўласнага запаса насення, у першую чаргу, хвойных парод, справа не толькі клапатлівая, але і эканамічна выгадная. Раней яго даводзілася купляць. А тавар гэты далёка не танны — кілаграм каштуе 400 рублёў. Цяпер гэтыя грошы лясгасы плацяць сваім вытворцам, каб цэх мог развівацца. І гэта робіцца. Раней, каб атрымаць 15 кілаграмаў насення, трэба было перапрацаваць тры тony шышак, а на сучасным абсталяванні хапае адной тony, каб выйсці на такі ж аб'ём.

Як зазначыў дырэктар лясгаса Міхаіл Сушчэўскі, амаль усё насенне мае першы клас якасці, і гэты паказчык захоўваецца на працягу ўсёй работы цэха. У сярэднім штогод перапрацоўваецца 70-80 тон шышак, а было і 130 тон. Цяпер стратэгічны запас насення складае трохі менш за шэсць тон.

Майстар Кацярына РАКЕЦКАЯ ў памяшканні, дзе пры нізкай тэмпературы захоўваюць насенне лясных раслін.

З НОВЫМ ЛЕСАМ

Работнікі Щучынскага лясгаса высаджыць каля двух мільёнаў новых саджанцаў

Нават самае вялікае дрэва напачатку было дробным семем. Толькі праз 60-80 гадоў яно дасягае спеласці і робіцца прыдатнае для перапрацоўкі. Але дрэвапрацоўчая прамысловасць развіваецца даволі хутка, адпаведна павялічваецца патрэба ў сыравіне. Таму лясныя плошчы трэба пастаянна ўзнаўляць.

У начальніка гадавальніка Аляксандра Трахімчыка вялікая і вельмі прыемная гаспадарка. Маленькія саджанцы — нібы мяккая зялёная коўдра на ўвесь паляны абшар. Тут пастаянна вядуцца работы. Вось і падчас наведвання гадавальніка якраз ішла выбарка пасадачнага матэрыялу і адгрузка яго заказчыкам. Гэтым разам 450 тысяч саджанцаў адпраўляюцца ў Парэцкае ваеннае лясніцтва Гродзенскага раёна, дзе будуць узраўняцца былы палігон і лес, якія пашкодзіў пажар. Саджанцаў хопіць на 100 гектараў. Гэта ўжо другі рэйс парэцкіх лесаводаў — першы раз ім адгрузілі 400 тысяч саджанцаў, у асноўным сосны і елкі. Пасадачны матэрыял лясгасы краіны закупаюць праз біржавы гандаль. Значная частка прадукцыі гадавальніка ідзе на ўласныя патрэбы.

— Кожны дзень адпускаецца пасадачны матэрыял — як сваім лясніцтвам, так і іншым. Усё ідзе на ўзнаўленне лясоў, — зазначае Аляксандр Трахімчык. — Там, дзе спелая драўніна пайшла ў перапрацоўку, трэба пасадзіць малады лес. Асноўныя пароды — сасна і елка, таксама лістоўніца, яшчэ сярод асноўных лесаўтваральных парод бяроза, алешына, дуб, ясьень. Дарэчы, многія аддаюць перавагу менавіта чорнай алешыне дзякуючы яе хуткаму росту.

Тут апрацоўваюць назапашаныя шышкі.

За працэсам высушвання шышак у спецыяльнай камеры сочыць аператар Алена МЫЦКО.

Намеснік дырэктара па ідэалогіі Віктар МАРКЕВІЧ на ўчастку вырошчвання парод з закрытай каранёвай сістэмай.

ЗА КОШТ НОВЫХ ЛІНІЙ

Лясгас нарошчвае аб'ёмы перапрацоўкі драўніны

У канцы мінулага года ў дрэвапрацоўчым цэху ўстаноўлена трэцяя, найбольш эфектыўная лінія па распілоўцы круглага лесу.

Першыя дзве лініі выпускалі дошкі для паддонаў. Цяпер кола прадукцыі пашырылася. Гэта дасць магчымасць выйсці на шырэйшы рынак збыту і павялічыць прадукцыйнасць працы. — Для ўстаноўкі новай лініі мы мадэрнізавалі стары лесапільны цэх, у якім быў склад. Дэманціравалі дзве пілары, бо яны выпрацавалі свой тэхнічны рэсурс, — раскажаў начальнік цэха Леанід Белайц. — Цяпер увесь працэс перапрацоўкі круглага лесу на новай лініі цалкам аўтаматызаваны — ад падачы бярвення да выхаду дошак. Рабочым застаецца толькі склаці гатовы піламатэрыял, упакаваць і адправіць спажыўцу.

У цэлым вытворчасць атрымліваецца без адходаў. Пілаванне рэалізуецца ў гаспадарках раёна і на торфабрыкетным заводзе для вытворчасці пелет. Перапрацаваную шчапу забірае Щучынскае ЖКГ, таксама яны ідуць на экспарт.

— Дзякуючы пашырэнню вытворчасці, мы змаглі стварыць 14 новых рабочых месцаў. Цяпер работа вядзецца ў дзве змены, — раскажае начальнік цэха. — У будучым, магчыма, колькасць рабочых месцаў будзе яшчэ павялічвацца, бо цэх мае намер нарошчваць аб'ёмы.

Як адзначыў дырэктар лясгаса Міхаіл Сушчэўскі, аб'ём перапрацоўкі цяпер складае 5,5 тысячы «кубоў», а з улікам новай лініі плануецца дасягнуць яго да 6,5 тысячы кубаметраў кругляку ў месяц. Уся прадукцыя паступае як на ўнутраны, так і на знешні рынкі. Лясгас паспяхова супрацоўнічае з прадпрыемствамі па выпуску мэблі. Палова прадукцыі ідзе на экспарт, тут таксама ёсць планы дасягнуць паказчыка да 65%. Выручка складае больш за адзін мільён рублёў.

Гэтая парода шырока выкарыстоўваецца ў вытворчасці фанеры.

У лясное асяроддзе трапляць і маладыя дрэўцы з цяпліцы. Плёнкі на ёй ужо няма, бо рост дзікіх саджанцаў спыняецца пры тэмпературы звыш 25 градусаў цяпла. Увесь неабходны комплекс мерапрыемстваў па іх вырошчванні ўжо праведзены.

— Цяпліца дае магчымасць дабіцца хуткага росту. У нас працуе цэлая праграма па вырошчванні пасадачнага матэрыялу ў закрытым грунце. І гэта дае свой плён. Напрыклад, тая ж алешына тут вырасла за год так, як у адкрытым грунце за два. Тут адпаведны мікроклімат, паліў. Для гэтага каля цяпліцы стаяць чатыры ёмістасці, з якіх адпампоўваецца вада, — раскажаў Аляксандр Трахімчык.

У лясгасе ёсць эксперыментальны ўчастак, дзе вырошчваюць саджанцы метадам закрытай каранёвай сістэмы. Такі спосаб хоць і даражэйшы, але спрыяе лепшаму прыжыванню дрэўцаў пры пасадцы, іх можна высадыць не толькі ў лесе, але і ў паркавых зонах.

У лясгасе пачалі ствараць энергетычныя плантацыі. Яны адметныя тым, што пасадка тут вядзецца гусцей — большая кубамаса на адзінку плошчы. Культуры тыя самыя — у асноўным сасна і бяроза.

Пакуль гэта толькі 20 гектараў, але плантацыі будуць павялічвацца, бо лясгас пастаўляе паліва на дзве кацельні ЖКГ, а Щучынская ЖКГ — самы вялікі спажывец мясцовых відаў паліва ў вобласці. Штогод яна купляе ў лясгасе 60 тысяч «кубоў», а з будучага года плануе павялічыць лічбу яшчэ ў паўтара раза.

Віктар МАРКЕВІЧ, намеснік дырэктара ДЛАУ «Щучынскі лясгас»:

— У лясгасе ёсць цудоўная база адпачынку — Дом паляўнічага, які знаходзіцца ў маляўнічым хвойным бары. Тут была партызанскія мясціны, непадалёк — музей «Партызанская зямлянка». Побач працякае Нёман. Дом паляўнічага — цалкам драўляны, двухузроўневый. У ім ёсць усё неабходнае для пражывання і адпачынку гасцей. Для паляўнічых і проста турыстаў абсталявана шэсць спальных пакояў і чатырнаццаць спальных месцаў. На першым паверсе — прасторная гасцёўня з камінам, сучасная кухня.

На базе ёсць 30 веласіпедаў, на якіх можна здзейсніць вандроўку па шэрагу турыстычных маршрутаў, у тым ліку па заказніку «Ліпчанская пушча».

Прадукцыя цэха дрэвапрацоўкі, падрыхтаваная да адпраўкі заказчыкам.

КАБ РУЖАВІК КРУЦІЎСЯ

Беларускі кабель перадае энергію беларускім цягачам і аўтобусам, расійскім квадрацыклам і снегаходам

Завод «Аўтапровад» — лідар у Беларусі па вытворчасці і рэалізацыі кабельных вырабаў. Дырэктар ААТ «Шчучынскі завод «Аўтапровад» Андрэй БЛАВАЦКІ:

— Наш завод — адно з горадаўтваральных прадпрыемстваў. Яго гісторыя пачалася ў 1958 годзе са штатам 10 чалавек. Цяпер тут больш за 470 супрацоўнікаў. Прадпрыемства ўваходзіць у склад холдынга «Аўтакампаненты» і выпускае кабелі і правады розных тыпаў і прызначэнняў, якія запатрабаваны на прамысловым рынку. За больш чым 60 гадоў завод вырабіў 600 тысяч тон прадукцыі. Гэта быў бы цягнік даўжыняй 140 кіламетраў.

Намеснік начальніка цэха Уладзімір БЛЮДНІК, майстар Наталья РУСЦЬ, майстар Алена АГЕЛЬ.

ІНАВАЦЫІ Ў ДАПАМОГУ

Цяпер завод «Аўтапровад» завяршае рэалізацыю праекта па развіцці кабельнай вытворчасці, разлічанага на пяцігодку. Асноўнай мэтай яго з'яўляецца асваенне новага для завода кірунку. Завадчане ўзважылі свае магчымасці і вырашылі, што здольны выпускаць інавацыйную прадукцыю — цепластойкія правады. Яны могуць выкарыстоўвацца ў асяроддзі, дзе тэмпература дасягае 200 градусаў, напрыклад, у сталеліцейных цэхах, на прадпрыемствах па вытворчасці керамікі, шкляных і цэментных заводах, у аўтамабільнай і авіяцыйнай прамысловасці, суднабудаванні, а таксама ў саўнах, лазнях.

У рамках праекта набылі сучасную італьянскую лінію ізаляцыі крэмнійаганічнай гумай. Лінія дазваляе вырабляць не толькі цепластойкія, але і вогнестойкія кабелі, якія могуць працаваць ў умовах адкрытага агню да трох гадзін. Такія кабелі карыстаюцца вялікім попытам і ўжываюцца, акрамя высокатэмпературных памяшканняў, у будынках з масавым знаходжаннем людзей. Дзякуючы гэтаму на заводзе змаглі асвоіць дзясяткі марак устаноўчых, мантажных, сілавых кабеляў і правадоў. З набыццём лініі прадпрыемства скараціла фінансавыя выдаткі на 15% і змагло канкуруваць з расійскімі кампаніямі.

— Сёлета мы завяршаем праект, згодна з якім павінны былі купіць 50 адзінак абсталявання. Мы набылі больш, і яшчэ будзем дакупляць чатыры адзінкі — іх стане 58. Усе тэндары праведзены, дамовы заключаны. Мы асвоілі імпартызамішчэнне, якое выкарыстоўваецца ў вырабе нашых газавых пліт, духавых шаф фірмы «Гефест» і шчыльнай працею з Мінскім заводам колавых цягачоў, пастаўляем жгуты правадоў — мы адзіныя пастаўшчыкі гэтай прадукцыі, — расказаў Андрэй Блавацкі.

Але не толькі на беларускіх вытворцаў завязана прадукцыя шчучынскага

«Аўтапровада». На Бранскім мотавалазаводзе, які выпускае квадрацыклы і снегаходы, таксама запатрабаваны беларускія жгуты. Апроч таго, на заводзе працягваецца выпуск рэтражгуты для аўтамабіляў «Масквіч», «Жыгулі», «Чайка», «Волга», «Ніва» і нават больш старых.

— Мы не адмовіліся ад гэтай вытворчасці, у нас засталася ўся нарматыўная дакументацыя, таму мы можам па старых праектах пры ўзгадненні працягваць выпуск такіх вырабаў. І рэтражгуты маюць попыт на прасторы СНД, — зазначае Андрэй Блавацкі. — Цяпер модна ўзяць стары аўтамабіль, адрэстаўраваць і выязджаць на ім, удзельнічаць у розных прабегах і выстаўках.

На сёння на заводзе асвоены выпуск больш чым 200 тысяч маркапамераў кабельных вырабаў з меднымі і алюмініевымі жыламі ў ізаляцыі і абалонцы, неізаляваных правадоў, а таксама шырокага асартыменту жгуты. Завод з'яўляецца лідарам па выпуску кабельнай прадукцыі і аўтактарных жгуты для машынабудавання і электратэхнічнай прамысловасці. Інавацыі дапамагаюць вытрымліваць канкурэнцыю на ўнутраным і знешнім рынках.

АД ПІЛАРАМЫ ДА ТЭХНАЛАГІЧНАГА ПРАДПРЫЕМСТВА

Начальнік тэхнічнага аддзела Барыс Хурс знаёміць з работай прадпрыемства непасрэдна на самой вытворчасці. З адміністрацыйнага будынка накіроўваемся ў асноўны вытворчы карпусы. Дарэчы, тэрыторыя завода ў нейкім сэнсе гістарычная: у канцы XIX стагоддзя тут знаходзіўся дрэвапрацоўчы завод князёў Друцкіх-Любецкіх, што мелі ў Шчучыне сваю рэзідэнцыю. На заводзе нават асвоілі выпуск фанеры, якая выкарыстоўвалася ў аэрапланах. Адзін з былых будынкаў дайшоў да нашага часу. Ён адметны яшчэ і тым, што тут падчас Першай светнай вайны ўтрымліваўся ў нямец-

кім палоне французскі афіцэр Шарль дэ Голь, у далейшым вядомы генерал і прэзідэнт Францыі. Непадалёк ад будынка плануецца ўстанавіць скульптурную кампазіцыю. Сёння, вядома, тут усё выглядае па-новаму.

Трэба сказаць, што на прадпрыемстве адбываецца ўсё працэс вытворчасці кабелю. А пачынаецца ён з валачыльнага ўчастка, дзе вырабляюцца дроты розных дыяметраў. За суткі магчыма зрабіць больш за 20 тон меднага дроту.

Барыс Хурс паведаміў, што за апошнія гады ўчастак цалкам аднавіўся. Раней тут было больш за 60 адзінак абсталявання, а цяпер з такім аб'ёмам спраўляюцца 15 адзінак сучаснага. Новыя машыны вырабляюць да 16 дротаў адначасова, пры гэтым выконваюць і некаторыя іншыя функцыі. Адсюль медны і алюмініевы дрот транспартуецца ў цэх мантажных правадоў на ўчастак скруткі, дзе з асобных дротаў атрымліваецца токаправодная жыла. Менавіта скрутка надае вырабам гнуткасць і ўстойлівасць. На гэтым жа ўчастку скруч-

ваюць іх у тэрмічную плёнку. А далей — склад і спажывец.

Не змаглі мы пакінуць без увагі і цэх аўтактарных камплектаў, які знаходзіцца ў самым старым будынку прадпрыемства. Менавіта тут вырабляюцца жгуты правадоў для аўтактарнай тэхнікі. Падчас наведвання некалькі карабоў з прадукцыяй былі падрыхтаваны для адпраўкі на лідскі завод «Нёман», дзе выпускаюць аўтобусы.

Увогуле прадукцыя «Аўтапровада» выкарыстоўваецца ў самых розных галінах прамысловасці. Без яе не абыйсця ў машынабудаванні пры вытворчасці станкоў, абсталявання, легкавых і грузавых аўтамабіляў, сельскагаспадарчай тэхнікі, пасажырскага транспарту, будаўніцтва. Гэта неабходны складнік у энергетычнай галіне — пры мантажы электрастанцый і электрасетак. Кабелі і правады патрэбны ў бытавых электрапрыборах, для сувязі і радыёфікацыі.

Для рэалізацыі ўсяго спектра кабельнай прадукцыі ў Шчучыне адкрыта фірменная крама «Электрасвет».

Схемныя жгуты, кабелі, шнуры — вырабы, неабходныя для многіх відаў тэхнікі. На ўчастку, дзе збіраюць гэтую прадукцыю, мы сфатаграфавалі вязальшчыцу жгуты Таццяну ЧАРНЯЎКА і начальніка тэхаддзела Барыса ХУРСА.

ваюцца ў кабель ізаляваныя жылы. Наступны — участак накладання пластмасавай ізаляцыі і абалонка. На прадпрыемстве выкарыстоўваецца некалькі дзясяткаў розных марак ізаляцыйных матэрыялаў. На адной толькі лініі магчыма зрабіць да 100 кіламетраў проваду за змену.

Далей мы наведалі ўчастак аплёткі. Тут таксама ўбачылі новае абсталяванне, у тым ліку цэлы аплётачны комплекс, набыты летась. Пасля вытворчасці вырабы праходзяць выпрабаванні шляхам перамоткі і паступаюць на ўпакоўку, дзе спецыяльныя апараты склад-

САЦЫЯЛЬНЫ ПАКЕТ ГАРАНТАВАНЫ...

Калектыўны дагавор завода забяспечвае і сацыяльную абарону работнікаў. І тут важную ролю адыгрывае жыллё. Як расказала **намеснік дырэктара па ідэалагічнай рабоце ААТ «Шчучынскі завод «Аўтапровад» Таццяна СІНКЕВІЧ**, спецыялісты прадпрыемства могуць карыстацца інтэрнатам. Гэта пяціпавярховы будынак на 80 блокаў.

На прадпрыемстве ёсць свая сталойка на 70 месцаў. Акрамя гэтага, тыя, хто працуе ў неабсягальных умовах, атрымліваюць спецхарчаванне. Кантроль стану здароўя забяспечвае заводскі медпункт. Тут працуюць урач-тэрапеўт і дзве медсястры, ёсць кабінет стаматалага. Для сваіх работнікаў і іх дзяцей да 18 гадоў паслугі бясплатныя. Усе работнікі завода застрахованы — яны могуць бясплатна абслугоўвацца ў любой дзяржаўнай клініцы рэспублікі і атрымліваюць 90 рублёў у год на медыцынскія прэпараты.

Важныя падзеі ў жыцці работнікаў завода адзначаюцца яшчэ і матэрыяльнай дапамогай. Асобная падтрымка — шматдзетным сем'ям. Семі, дзе ёсць школьнікі, атрымліваюць дапамогу ў пачатку навучальнага года, а бацькі дзяцей-выдатнікаў заахвочваюцца дадаткова. Прадпрыемства набывае пуцёўкі для аздаравлення дзяцей у летніках, бацькоўскі ўнёсак складае 10% ад іх кошту.

У завода ёсць свая гасцініца з прыгожай назвай «Паўлінка», якая знаходзіцца ў цэнтры горада. Тут наведвальнікам прапануюць адна-, двух- і трохмесныя нумары.

Аплётка кабеля і правадоў даручана Кацярыне КАНДРАТОВІЧ.

Майстар цэха аўтактарных камплектаў Ірына МІХАЛОВІЧ.

«КАМЕНСКАЕ» — ДЛЯ БАДЗЁРАСЦІ І АДПАЧЫНКУ

Завод мае сваю базу адпачынку. Гэта паляўніча-рыбалоўная гаспадарка «Каменскае», што ў вёсцы Шчучкі. Тут рады ўсім гасцям. У аградызнім комплексе ёсць памяшканні з дзвюма банкетнымі заламі для правядзення мерапрыемстваў рознага ўзросту, домікі эканом-класа, катэджы з двума і трыма пакоямі, кухняй. Руплівыя гаспадары не забыліся і пра аматару лазні — ёсць і парылка, і басейн, можна згуляць у бильярд ці сабрацца разам на караоке. Ёсць пляцоўкі для валејбола, футбола, тэніса, дзіцячая пляцоўка. Для паляўнічых выдзелены ўгоддзі плошчай 12,7 гектара. На возеры ў вёсцы Каменка можна цудоўна парыбачыць. Адна з «фішак» комплексу — міні-запарк. А яшчэ тут прапануюць незабыўны шпацыр на конях, прычым як вярхом, так і на брычцы.

Перад тым як завітаць на базу, можна азнаёміцца з фотаздымкамі на сайце: www.kamenskoe.by і нават прайсці віртуальны тур у 3D-фармаце.

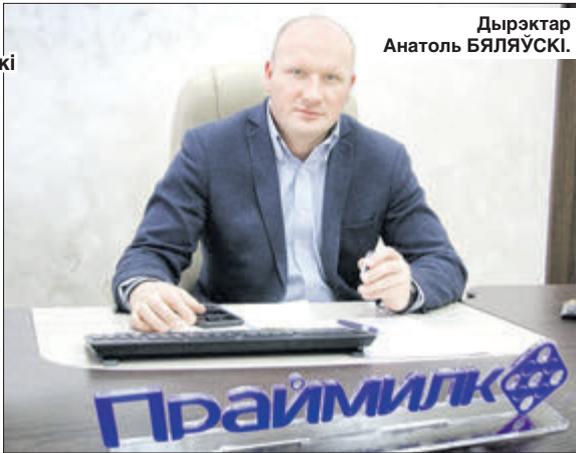

ГАЛОЎНЫ КУРС — НА ІНАВАЦЫІ

Чаму маладое прадпрыемства можна назваць прадпрыемствам XXI стагоддзя

Адкрыццё ў Шчучыне ААТ «Праймільк» — завода па перапрацоўцы сыроваткі і вытворчасці сыроватачна-тлушчавага канцэнтрату — стала важнай падзеяй не толькі для Гродзенскай вобласці, але і для ўсёй краіны. Праект рэалізаваны ў рамках Дзяржаўнай праграмы інавацыйнага развіцця Беларусі. Прадпрыемства, якое не мае аналагаў не толькі ў рэспубліцы, але і ў краінах Усходняй Еўропы, працуе толькі на беларускай сыравіне. Амаль 97% высакаякаснай прадукцыі ідзе на экспарт.

Дырэктар
Анатоль БЯЛЯЎСКІ.

СТАЎКА НА ЯКАСЦЬ

Прадпрыемства працуе ўсяго некалькі гадоў, аднак за гэты час яно выйшла на рынкі 27 краін свету — Заходняй, Усходняй і Паўднёва-Усходняй Азіі, Паўднёвай Амерыкі, афрыканскага кантынента і іншых. У прыватнасці, падпісаны кантракты з Сірыяй, Алжырам, Чылі і Еменам, а працэс туды быў не так проста. Прадукцыя завода не раз тэсціравалася ў розных краінах і ўсюды падцвердзіла сваю высокую якасць, расказалі на прадпрыемстве. Нават пры высокай вільготнасці яна захоўвае таварны выгляд, адпаведна, і свае спажывецкія ўласцівасці. Дзякуючы таму, што тут робяць стаўку на якасць, прадпрыемства атрымала поўны набор сертыфікатаў, у тым ліку GMP+, HACCP, FSSC 22000, HALAL. Гэта дапамагае замацаваць свае пазіцыі на рынках і прыцягнуць новых кліентаў.

Дарэчы, кантроль якасці прадукцыі вядзецца на ўсіх этапах вытворчасці. Спецыялісты правяраюць фізіка-хімічныя, арганалептычныя і мікрабіялагічныя ўласцівасці. Пры гэтым ім не трэба ісці непасрэдна на вытворчасць: усе параметры яны могуць бачыць на маніторах і адсюль забяспечваць строгае выкананне ўсіх тэхналагічных аперацый.

На чарзе — Дубай

Менавіта адтуль у мінулым месяцы вярнулася дэлегацыя прадпрыемства на чале з дырэктарам Анатолям Бяляўскім. Штогадовая харчовая выстаўка Gulfood-2020 сабрала ў Дубаі (Аб'яднаныя Арабскія Эміраты) закупшчыкаў і імпартёраў амаль з 200 краін свету. Як вынік — прадпрыемства са Шчучына заключыла два кантракты на пастаўку ў Аб'яднаныя Арабскія Эміраты замяняльніка вяршхоў на расліннай выснове агульным аб'ёмам 550 тон.

Нядаўна на буйным светлым салоне прадуктаў харчавання «Прадэкспа-2020» у Маскве шчучынскія вытворцы гучна заявілі пра сябе. У конкурсе «Найлепшы прадукт — 2020» залаты медаль прысуджаны за сухую малочную дэмінералізаваную харчовую сыроватку СД-50. Яшчэ адной высокай узнагародай стаў сярэбраны медаль за два віды канцэнтрату — малочна-тлушчавага і сыроватачна-тлушчавага. Кіраўнік прадпрыемства Анатоль Бяляўскі стаў лаўрэатам міжнароднага конкурсу «За высокую якасць» і ўзнагароджаны ганаровым медалём.

Рыкота па-шчучынску

Прадпрыемства ўпэўнена развіваецца. Хутка тут будуць выпускаць мяккі сыр — рыкоту. Гэты праект разам з двума іншымі быў абраны з 65, якія атрымалі фінансаванне Еўрапейскага інвестыцыйнага банка. На заводзе хутка будзе ўстаноўлена новая лінія па выпуску рыкоты — шчучынскага аналага вядомага італьянскага малочнага прадукта.

Будучыя кадры рыхтуюцца сёння

На заводзе клопоцяцца пра тое, каб зацікавіць вытворчым працэсам гімназістаў і школьнікаў — не проста правесці экскурсію на прадпрыемстве, але і даць магчымасць вучням паспрабаваць сябе ў ролі інжынераў і тэхнолагаў. Так, летась адбыўся першы набор на курсы, якія паспяхова скончыла больш за 50 вучняў.

Разам са спецыялістамі па маркетынгу і продажы падлеткі распрацавалі канцэпцыю новага тавару, стварылі яго мадэль, прыдумалі фармат упакоўкі і назву, падрыхтавалі

апісанне мэтавай аўдыторыі і праграму паспяховага праасоўвання і рэалізацыі будучай прадукцыі.

Вучням нават даверылі работу ў хімічнай і мікрабіялагічнай лабараторыях, дзе яны пад наглядам супрацоўнікаў прадпрыемства на сучасным абсталяванні адбіралі пробы і праводзілі эксперыменты. У рэшце рэшт падлеткам было прапанавана самастойна зварыць мяккі сыр, пры гэтым адсочваць яго якасць на ўсіх этапах вытворчасці. Правільнасць рэцэптуры ацэньвалася падчас дегустацыі.

Па заканчэнні курса праф-арыентацыі ўсе ўдзельнікі атрымалі спецыяльныя сертыфікаты і памятнае падарункі ад кампаніі «Праймільк».

Поспех — гэта рух

«Праймільк» на праве лічыцца горадаўтваральным прадпрыемствам раёна. У рэалізацыю праекта ўкладзена больш за 40 мільёнаў еўра. Завод моцна стаіць на нагах, хоць не ўсё напачатку ўдавалася — новы праект патрабаваў інтэнсіўных і нават нестандартных спосабаў кіравання. Па гэтым шляху

ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ СЫРОВАТКІ

«Праймільк» спецыялізуецца на выпуску сыроватачна-тлушчавага канцэнтрату з масавай доляй тлушчу ад 20 да 55 працэнтаў і сухой малочнай сыроваткі. У харчовай прамысловасці прадукцыя прымяняецца для вытворчасці спрэдаў, ёгуртаў, тварожных вырабаў, плаўленых сыроў, шакаладных пастаў, начыні для цукерак, згущаных сумесяў, розных глазураў, супавых канцэнтратаў, каш, соусаў, макаронаў і многіх іншых вырабаў. Таксама актыўна прымяняецца ў кармленні жывёл.

Вытворчая магутнасць завода — 70 тон гатовага прадукту ў суткі. Унікальная асаблівасць прадпрыемства — поўная аўтаматызацыя ўсіх вытворчых працэсаў і магчымасць візуальнага назірання персанала за ім.

Усю тэхналагічную лінію можна падзяліць на некалькі этапаў. Напачатку вядзецца падрыхтоўка сыравіны да сушкі, затым ідзе пра-

цяглы працэс сушкі, пасля якога гатовы прадукт паступае на фасоўку.

Сыроватка прыходзіць на завод у выглядзе канцэнтрату спецыялізаваным транспартам. Яна праходзіць праз пасты, дзе вядзецца лабараторны кантроль паказчыкаў якасці і бяспекі. Затым з машын сыроватка перапампоўваецца ў вялікія ёмістасці, якія могуць умясціць да 500 тон.

Сучасны комплекс па перапрацоўцы сыроваткі дазваляе больш рацыянальна выкарыстоўваць малочныя рэсурсы краіны, атрымаць інавацыйныя імпартазамышальныя прадукты, якія адпавядаюць самым высокім стандартам якасці, разам з тым вырашаць экалагічныя праблемы, — зазначыў Анатоль Бяляўскі.

Летась на прадпрыемстве атрымана амаль 20 тысяч тон гатовай прадукцыі, а гэта на 14% больш, чым годам раней. Дзякуючы паспяховай рэалізацыі тавару кампанія «Праймільк» упэўнена развіваецца і рушыць наперад.

Лабарант Святлана МАТЛАШ.

За пультам кіравання тэхналагічнымі працэсамі — аператар Анатоль ПАЛУБЕНКА і апаратчык Таццяна СЕРАХАН.

На гэтым участку праходзіць працэс высушвання сыроваткі.

На гэта накіроўваю і сваю каманду. Каб яны не баяліся ўносіць свае, няхай далёка не глабальныя, прапановы па паліяўненні вытворчасці. Тады чалавек адчувае сябе часткай вялікай справы. А для поспеху гэта важна — каб яго таленты змаглі раскрыцца.

Анатоль Бяляўскі, безумоўна, чалавек у гэтым сэнсе таленавіты і не аднойчы адзначаўся высокімі тытуламі. Ён лаўрэат прэстыжнай расійскай прэміі «Нацыянальная веліч» у намінацыі «Бездакорная рэпутацыя». Нядаўна ў ліку дванаццаці пераможцаў стаў лаўрэатам беларускага конкурсу «Чалавек справы — 2019» сярод 150 кандыдатаў. І намінацыя самая што ні ёсць ганаровая: «За паспяховае выкарыстанне антыкрызісных тэхналогій і метадаў кіравання».

УНП 590355804.

Сюды паступае гатовая прадукцыя.

Гімн для завода-гіганта

З гэтага года прадпрыемства «Праймільк» ідзе ў будучае, можна сказаць, з песняй. У завода з'явіўся свой уласны гімн. Быў аб'яўлены конкурс, на якім кожны мог прапанаваць свой праект арыгінальнай музычнай кампазіцыі і тэксту гімна. Пераможцы атрымалі дыпломы і прызы. На заводзе лічаць, што свой гімн дазволіць яшчэ больш аб'яднаць каманду, у якой цяпер каля 150 чалавек. Сярэдні ўзрост работнікаў — 36 гадоў. На прадпрыемстве самая высокая заробная плата ў раёне — у сярэднім 1469 рублёў, а таксама саплідны сацыяльны пакет — медыцынская страхоўка, субсідыі на харчаванне і праезд.

Пра тое, што тут працуюць сапраўдныя прафесіяналы, сведчаць і вытворчыя паказчыкі. Па выніках раённага спаборніцтва за мінулы год кампанія «Праймільк» выканала паказчыкі бізнес-плана па тэмпах росту аб'ёмаў вытворчасці і экспарту тавараў. Значны ўнёсак зрабілі намеснік дырэктара па якасці Наталля Куц, галоўны інжынер Аляксандр Брыль, галоўны тэхнолаг Павел Юрэвіч, інжынер-тэхнолаг Вадзім Акапаў, хімік Вікторыя Фалітарчык і іншыя спецыялісты прадпрыемства.

— Я сам мясцовы, родам са Шчучына, таму шчыра хачу бачыць сваю малую радзіму развітым рэгіёнам, — падкрэсліў у размове Анатоль Бяляўскі. — Дзеля гэтага працуе і наша каманда.

КАБ ГРОШЫ НЕ ВЫЛЯТАЛІ Ў ТРУБУ

Як дабіцца прыбыткавай работы сельскіх кацельняў

Пра гэта дбаюць у Шчучынскім РУП ЖКГ. А вынікам стала перамога ў V рэспубліканскім конкурсе «Лідар энергаэфектыўнасці Рэспублікі Беларусь — 2019». Дамагчыся поспеху ўдалося пасля пераводу стратных кацельняў у аўтаматычны рэжым.

Праблемай неэфектыўных кацельняў тут заняты два гады таму. У першую чаргу былі ўзяты пад кантроль аб'екты з невялікай нагрузкай. Падлічылі, што іх абслугоўванне значна перавышае выхад энергіі. Таму выбралі сучасны кірунак — перавод на аўтаматычны рэжым. За мінулы год і пачатак гэтага года ў новым рэжыме ўжо працуюць пяць кацельняў. Штаты значна скараціліся, бо адзін майстар абслугоўвае некалькі аб'ектаў. Усе даныя выведзены ў дыспетчарскую, а на маніторы відаць усё паказчыкі.

Але спецыяліст можа «зайсці» на цеплавузел і з уласнага камп'ютара альбо гаджэта і пракантраляваць тэмпературны рэжым у памяшканнях, пры неабходнасці дыстанцыйна адрэгуляваць непаладкі. Калі патрабуецца, будзе выкліканы майстар, які разбярэцца на месцы, у чым справа.

Шчучынскае ЖКГ у ліку першых у рэспубліцы вядзе гэтую работу за ўласныя сродкі. Вопыт прыязджаюць пераймаць камунальныя службы са ўсёй краіны. А ў канцы мінулага года жыллёва-камунальная гаспадарка раёна атрымала дыплом лідара ў намінацыі «Тэхналогіі і праекты на аснове ўзнаўляльных крыніц энергіі» рэспубліканскага конкурсу «Лідар энергаэфектыўнасці Рэспублікі Беларусь — 2019».

Што дазваляе эканоміць? Аўтаматыка з праграмным комплексам, як вядома, рэч далёка не танная. І ўсё ж гэта выгадна. Дырэктар Шчучынскага РУП ЖКГ Андрэй ШКІНДЗЕРАЎ прывёў прыклад работы невялікай кацельні, якая падавала цяпло на абласныя базы і склады медпрапаратаў. Пасля пераходу на аўтаматыку сабекошт энергіі знізіўся ў тры разы. І такіх аб'ектаў некалькі. Калі раней яны былі стратныя, дык цяпер сталі прыбытковыя і за ацяпляльнага сезона поўнасцю сябе акупляюць.

Усе ўстаноўкі працуюць на мясцовых відах паліва (МВП). Паколькі ў гаспадарцы ёсць два свае драбильныя комплексы, было прынята рашэнне ставіць катлы менавіта на трэсках.

— Раней кацельні на вёсках працавалі на дрывах, але былі неэфектыўныя, — растлумачыў Андрэй Шкіндзераў. — Эфект праявіўся пасля пераходу на аўтаматычны рэжым на трэсках. Нават для вялікіх кацельняў трэскавы рэжым не даражэйшы за газ. Да таго ж газ мы купляем за валюту, а дрывы — наша энергетычная крыніца. Пры гэтым газавыя катлы застаюцца, яны могуць працаваць аднолькава эфектыўна і на газе, і на мясцовых відах паліва.

Сёлета пачалася рэалізацыя новага праекта, коштам пяць мільёнаў долараў — пераводу на МВП кацельні на 24 МВт. Праз год аб'ект павінен пачаць працаваць, і тады доля мясцовых відаў паліва ў агульным энергетычным балансе складзе 75% замест сённяшніх 57%. Што датычыцца аб-

Дырэктар Шчучынскага РУП ЖКГ Андрэй ШКІНДЗЕРАЎ і дыспетчар Жанна ГАРАДКО абмяркоўваюць аператыўную інфармацыю, якая паступае з гарадскіх аб'ектаў.

ёмаў МВП, дрых іх запасы на складах дасягаюць двухмесячнай нормы.

— Мы не нарыхтоўваем дрывы самі, але вывозім іх і здрабняем. Маём тры ўласныя лесавозы, — растлумачыў дырэктар. — Трэскі на складах трэба перамешваць, аптымальны запас — на два-тры месяцы работы.

Трэба сказаць, што тэхніка амаль не прастойвае. Як толькі лесавоз прывозіць драўніну на склад, у работу ўступае драбильны комплекс. Агрэгат набылі два гады таму, ён даволі дарагі, абышоўся камунальнікам у 220 тысяч долараў. У гадзіну можна атрымаць да 60 кубоў трэсак.

Стальны маніпулятар адпраўляе

дрэвы ў бункер, а адтуль пад напорам вылятаюць ужо гатовыя трэскі. Кіраваць працэсам камфортна, бо замест звыклых рычагоў у кабіне ўстаноўлены зручныя джойстыкі, якія плаўна рэагуюць на кожны дотык. Кабіна шумазалявана, унутры прадугледжаны клімат-кантроль.

Сам працэс нечым нагадвае работу камбайна з той розніцай, што тут з выгрузнай трубы вылятае не збожжа, а невялікія трэскі. Назіраць за гэтым патокам не менш цікава, чым за збожжавым. Але ці настолькі багатыя ў нас лясныя запасы? Вядома, што дрэвы растуць не вельмі хутка: каб вырас спелы лес, трэба

не адзін дзясятка гадоў. Ці выгадна гэта для эканомікі?

— Мы прывозім не дзелавую драўніну, — зазначаў у размове дырэктар Шчучынскага ЖКГ. — Гэта тая драўніна, якая выкарыстоўваецца для энергетыкі. У чым тут выгада? Тут ёсць выпрацаваны прадукт — гэта цеплавая энергія. Сэканомлена валюта. Вядома, трэба шукаць новыя магчымасці. Напрыклад, цяпер у Еўропе практыкуюцца высадка дрэў, якія хутка растуць — за тры гады ператвараюцца ў паўнаватасную энергетычную сыравіну. Ёсць такое дрэва паўлоўня — за тры гады вырастае да 10 метраў і прыдатна для трэсак. Ёсць плантацыі ў Расіі і Украіне. Дрэва і пад наш клімат падыходзіць, можна культываваць. Напрыклад, мы можам закрыць свае патрэбы плошчай 50 гектараў.

Яшчэ адзін аспект эканоміі энергіі — аднаўленне цепласетак. Штогод перакладаецца каля дзевяці кіламетраў. За сродкі абласнога бюджэту набываюцца трубы, а перакладка вядзецца ўласнай будаўніча-мантаннай брыгадай. Работы, як правіла, праводзяцца пасля заканчэння ацяпляльнага сезона — гэта дазваляе паменшыць затраты і сабекошт, палепшыць якасць.

Механізатар Станіслаў МЫШКО працуе на ўстаноўцы для перапрацоўкі драўніны ў трэскі для паліва.

АЛЬПІНІСТЫ, ШВАЧКІ І ШЫНАМАНТАЖ...

Шчучынскае ЖКГ пашырае сферу паслуг

І гэта адзін з кірункаў, які не толькі дапамагае прадпрыемству заставацца на плаву, але і аказваць вельмі патрэбныя для насельніцтва паслугі. Пра тое, што камунальная служба сапраўды спрацавала выдатна, сведчыць і перамога ў раённым спаборніцтве сярод суб'ектаў гаспадарання абслугоўваючага сектара эканомікі.

Нядаўна ў райцэнтры прадпрыемства адкрыла краму па продажы будаўнічых матэрыялаў «СтройДом». У гаспадарцы лічаць, што гэта выгадна не толькі самім работнікам ЖКГ, але і кліентам. Бо заяўка выконваецца значна хутчэй.

Яшчэ тут устаноўлена спецыяльная калеравальная машына, якая дазваляе атрымаць фарбу любога колеру ў неабходных аб'ёмах. Фарбу можна выбраць у каталозе, а ўсім працэсам кіруе спецыяльная камп'ютарная праграма. Таксама ў краме можна ўзяць напрат прафесійны будаўнічы інструмент вядомай шведскай фірмы — пліткарэз, пыласос, тэхнічны электрафен, шліфмашынку, шрубакрут, дріль, зубіла і іншае. Гэтая паслуга карыстаецца шырокім попытам у мясцовых жыхароў.

Добры попыт маюць аўтамыйка і шынамонтаж. Пра яе папулярнасць сведчыць і той факт, што трапіць сюды магчыма толькі па папярэднім запісе. Такая форма работы, дарэчы, таксама вельмі зручная, бо кліенту не трэба чакаць, ён прыедзе ў свой час і атрымае паслугу.

Не так даўно адкрылі швейны цэх па па-

Тут размясцілася майстэрня, дзе працуе швачка Таццяна ПАУЛЮКОВІЧ.

шыве спецадзення, як для ўласных патрэб, так і на заказ. Ремонт адзення — таксама на балансе ЖКГ. Цяпер усе жыхары вядуць, дзе можна, напрыклад, хутка падправіць вопратку, ушыць замочак альбо падлажыць доўгія штаны.

Не кожная арганізацыя мае сваіх альпіністаў, а ў Шчучыне яны ёсць і займаюцца зносам дрэў на могілках. Цяпер працэс вырашаць пытанні па зваротах жыхароў. Па графіку вядзецца і знос аварыйных дрэў.

Не застаецца без заказаў і аддзел праектна-вышукальных работ. Летась ён распрацаваў 112 праектаў для юрыдычных і фізічных асоб на агульную суму 307 тысяч рублёў. Тут ствараюцца і праекты для самога прадпрыемства. Як паведаміў галоўны архітэктар Барыс Доста, зараз у рабоце пракладна восем водаправодных і цеплавых сетак, будаўніцтва дзвюх станцый абезжалевання. Самы вялікі аб'ём работ прыпадае на капітальны рамонт дамоў 50-60-х гадоў пабудовы, зношанасць якіх складае больш за 60%. Гэтыя аб'екты патрабуюць і значных капітальных укладанняў.

ІМІДЖ ГОРАДА І ПРАДПРЫЕМСТВА

Камунальная служба раёна вядзе добраўпарадкаванне населеных пунктаў, а таксама не забываецца пра спорт

За апошнія некалькі гадоў пракладзены асфальт на трох цэнтральных вуліцах Шчучына, кардынальна мяняецца выгляд двароў. Завершаны першы этап добраўпарадкавання тэрыторыі гарадскога возера. Дарэчы, паблізу вядуцца работы па абсталяванні пляцоўкі для пляжнага футбола. Прадпрыемства з'яўляецца асноўным спонсарам каманды Шчучынскага раёна, якая летась выйграла Суперкубак Рэспублікі Беларусь па пляжным футболе, а ў чэмпіянаце краіны заняла трэцяе месца. А вось на раённым турыстычным злёце і на спартыўных гульнях працоўных каманда прадпрыемства ўзялася на самую высокую прыступку.

Дарэчы, тут не толькі ўдзельнічаюць у спартыўных мерапрыемствах, але і падтрымліваюць у належным стане спартыўную базу. За сродкі, якія зарабілі, набылі клюшкі, лыжы, футбольныя вароты і мячы, а таксама касцюмы для сваіх чырлідараў. Аказваецца і спонсарскай дапамога. Напрыклад, летась яна складала больш за 60 тысяч рублёў.

Тэхнік-канструктар Уладзімір ТАЦЭВІЧ — адзін з тых, хто заняты архітэктурным праектаваннем.

Аказваюцца паслугі па мыцці аўтамабіляў і мантажы шын.

Спецыялісты для малой радзімы

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

Ёсць у раёне і свая вучэбная база — сельскагаспадарчы ліцэй, куды таксама патрэбны навучэнцы. Тут мяркуюць пайсці па шляху дуальнай адукацыі, якая існуе ў Германіі, — тэорыя ў ліцэі, а практыка на прадпрыемстве. На гэта трэба скіраваць і кіраўнікоў гаспадарак, якія давалі б тэхніку. Без сістэмнага падыходу кадры не затрымаць, лічыць дэпутат. Яны будуць «вымывацца». І не факт, што за межамі раёна ўсе змогуць знайсці сябе.

У раёне не забываюць і пра педагогічныя кадры. Яны таксама патрэбны. Ёсць дэфіцыт настаўнікаў матэматыкі, фізікі, хіміі,

інфарматыкі. Тут створаны рэсурсны цэнтр па іх падрыхтоўцы, дзе працуе нямала апантаных педагогаў. Яны падбіраюць такіх дзетак, якія мараша стаць педагогамі, і мэтанакіравана рыхтуюць іх да паступлення. Сёлета ўсе выпускнікі педагогічнага класа СШ № 3 Шчучына мяркуюць паступаць у ГрДУ.

Цяпер мясцовыя ўлады ствараюць стратэгію ўстойлівага развіцця раёна на 10 гадоў. Дзеля гэтага праведзена значная работа з насельніцтвам, выяўлены асноўныя праблемы, складзены шэраг міні-праектаў. Такім чынам створаны вобраз «раёна будучыні» — спрыяльны для жыцця і работы. Чым не арыенцір для моладзі, каб тут застацца?

Сучасныя брэндывы былога палаца

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

Мы трапілі ў палац у час, калі ён толькі-толькі пачаў напаяцца дзіцячым гоманам. Найбольш ажыўлена тут, вядома ж, у другой палове дня, калі дзеці вяртаюцца са школы. Тады тут можна сустрэцца і з удзельнікамі ўзорнай студыі эстраднай песні «Апрель», студыі моды «Гармонія», школы развіцця дашкольнай, аматарскай фота і спартыўных адзінаборстваў.

Нашым гідам пагадзілася стаць дырэктар дзяржаўнай установы адукацыі «Палац творчасці дзяцей і моладзі» Ірына ДЗЕГЦЯРОВА. Мы апынуліся ў прасторным холе. Многае тут аднавілася, але і сцены, і столь, і масіўныя дзверы — усё гэта тоіць пячатку мінулага. Якраз тут і праходзяць тыя самыя балі, што сталі новым брэндам старажытнага палаца.

— Балі ў Шчучыне сталі добрай традыцыяй, — кажа Ірына Пятроўна. — Тут гучыць толькі жывая музыка, прысутнічае прыдворны этыкет. Летась гасцямі сталі жыхары раёна, якія вядомы сваёй дабрачыннай дзейнасцю. Яны працягваюць справу, якую вялі вядомыя мяцянцы гэтай зямлі. Ужо сёлета адбыўся навагодні бал, а ў дзень абаронца Айчыны — афіцэрскай.

Дарэчы, будынак належыў былым уладарам Шчучына — князям Друцкім-Любецкім. Двухпавярхова рэзідэнцыя была пабудавана ў стылі неакласіцызму і падобная на версальскі палац французскіх каралёў. Праўда, будынак у Шчучыне не вельмі даглядаўся і пачаў разбурацца, але гадоў дваццаць таму за яго нарэшце ўзяліся і прывялі ў належны стан. Цяпер тут цэнтр творчасці, які аб'ядноўвае больш за 200 гурткоў па ўсім раёне.

Пра дзясягненні выхаванцаў яскрава сведчаць экспанаты музейнага пакоя. Асабліва шмат спартыўных медалёў і кубкаў. І гэта невыпадкова. Тут, напрыклад, нямала чэмпіёнаў міжнародных спаборніцтваў па тайландскім боксе. Дырэктар Ірына Дзегцярова расказала пра розныя творчыя конкурсы, з якіх выйшлі пераможцамі выхаванцы Шчучынскага палаца

З экспазіцыяй дасягненняў юных спартсменаў знаёміць дырэктар Палаца творчасці дзяцей і моладзі Ірына ДЗЕГЦЯРОВА.

творчасці. Гэта і вакалісты, і ўдзельнікі танцавальнага калектыву, тэатральнай студыі, эстраднага ансамбля. Усяго за мінулы год заваявана каля 200 творчых і спартыўных узнагарод, у тым ліку больш за 70 — міжнароднага ўзроўню.

— Раней тут быў адзін музейны пакой, і мы не маглі так шырока прадставіць нашы дасягненні, а ў сярэдзіне студзеня ў палацы ўрачыста адкрылі музей, які прывязваецца гісторыі нашага краю. У юбілейны для раёна год музейны фонд папоўніўся новымі тэматычнымі экспазіцыямі. Выклікаюць цікавасць экспанаты, звязаныя з авіяцыяй. У савецкія часы Шчучын быў адной з самых вялікіх авіябаз, — расказала дырэктар.

Дарэчы, адкрыццю музея папярэднічала яшчэ адна цікавая падзея. Літаральна напрыканцы мінулага года тут адчыніў свае дзверы клуб «Чайная сустрэча». Утульная гасцёўня размясцілася ў падвальным памішканні. Ірына Пятроў-

на расказала, што амаль усё зроблена ўласнымі сіламі, аформлена з выкарыстаннем натуральнага дрэва. Як аказалася, ідэя клуба бярэ свой пачатак ад інтэрактыўнай экспазіцыі, якую прадставілі на адным з рэспубліканскіх конкурсаў. Атрымаўшы пачэснае другое месца, вырашылі ісці далей. Так з'явіўся клуб. Назва «Чайная сустрэча» адлюстроўвае сутнасць гэтай установы. Бо галоўны напой тут — травяная гарбата, яе прапануецца каля 40 збораў. Мяркуюцца, што тут будуць праходзіць сустрэчы з цікавымі людзьмі, вечарыны жывой музыкі, выстаўкі. Дарэчы, цяпер выстаўлены даволі ўнікальныя работы мясцовага мастака Міхаіла Чарнадзедава.

Тут размясціўся музей гісторыі авіяцыйных падраздзяленняў, якія ў мінулым стагоддзі базаваліся каля Шчучына.

Матэрыялы выпуску падрыхтавалі Маргарыта УШКЕВІЧ, Алена ДАЎЖАНОК. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА і з архіваў прадпрыемстваў.

Сенсацыя

БЕЛАРУСКІ СЛЕД ШАРЛЯ ДЭ ГОЛЯ

У Шчучыне рыхтуецца праект па ўвекавечванні памяці легендарнага генерала

Знойдзены дакументы, якія сведчаць пра тое, што будучы французскі прэзідэнт падчас Першай сусветнай вайны з ліпеня да верасня 1916 года знаходзіўся ў нямецкіх лагерах для ваеннапалонных у Шчучыне.

Аб гэтым факце стала вядома з ліста аднаго з французскіх афіцэраў, які таксама знаходзіўся сярод палонных. У адным са сваіх пісьмаў на радзіму ён указвае, што іх, 37 французскіх афіцэраў, прывезлі ў Шчучын паміж Гроднам і Лідай і ўтрымлівалі на другім паверсе двухпавярховага цаглянага будынка.

Праўда, нейкі час меўся на ўвазе польскі Шчучын, але выяўленыя дэталі прывялі даследчыкаў у Беларусь. Было, напрыклад, вядома, што ў будынку знаходзіцца вытворчасць драўніны, а на той момант тут якраз працавала піларама князёў Друцкіх-Любецкіх. Указвалася таксама на тое, што ў будынку 13 вокнаў. І гэта таксама не цяжка было праверыць, бо будынак захаваўся і цяпер тут знаходзіцца адзін з цэхаў заводу «Аўтапавод». Вокнаў там сапраўды 13.

Французская дыпламатычная дэлегацыя не раз наведвала Шчучын, каб увекавечыць памяць свайго

славуага суайчынніка. Такім чынам намяцілася некалькі праектаў, якія плануецца ажыццявіць сёлета, у год 130-й гадавіны з дня нараджэння першага прэзідэнта Пятай Французскай рэспублікі. Мяркуюцца, што на будынку з'явіцца мемарыяльная дошка, а з цягам часу будзе абсталяваны і мемарыяльны куток з інтэрактыўным музеем у тым памяшканні, дзе знаходзіўся Шарль дэ Голь. Але галоўнае — тут будзе ўстаноўлены бюст легендарнага французскага генерала. У Шчучынскім райвыканкаме павадзілі, што фінансвавае забеспячэнне возьме на сябе французскі бок, у прыватнасці Фонд Шарля дэ Голя. Мясцовыя ўлады спадзяюцца, што шчучынскі след генерала стане яшчэ адным цікавым фактам у рамках дзеяння бяззвізавай зоны. Праект таксама можа стаць пачаткам маштабнай работы па наладжванні як культурных, так і эканамічных сувязяў.

РУП «Торговый дом «Восточный» ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 09.04.2020 ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА

блок 1, бокс 3. Назначение — здание специализированное автомобильного транспорта, наименование — гараж. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 14100000001001023 площадью 0,0191 га. **Начальная цена продажи — 1 107,00 бел. руб., задаток — 110,70 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 7. Капитальное строение с инвентарным номером 721/С-400 общей площадью 51,7 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., Дрибинский р-н, Коровчинский с/с, д. Полули. Назначение: здание многоквартирного жилого дома, наименование: многоквартирный жилой дом. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 722380204101000004 площадью 0,2500 га. **Начальная цена продажи — 765,00 бел. руб., задаток — 76,50 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 8. Изолированное помещение с инвентарным номером 500/Д-24220 общей площадью 39,4 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Будславская, д. 7, пом. (гараж) № 365 в ГСК «Новинки-1». Назначение: помещение транспортного назначения, наименование: гараж. **Начальная цена продажи — 7 689,60 бел. руб., задаток — 768,96 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 9. Земельный участок с кадастровым номером 623881700034000105 площадью 0,0676 га, расположенный по адресу: Минская обл., Молодеченский р-н, Красненский с/с, садоводческое товарищество «Монолит-92», У-109. Назначение: земельный участок для ведения коллективного садоводства. **Начальная цена продажи — 2 700,00 бел. руб., задаток — 270,00 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 10. Земельный участок с кадастровым номером 624485200002000154 площадью 0,0400 га, расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, Пуховичский с/с, СТ Веленский Ветеран. Назначение: земельный участок для коллективного садоводства. **Начальная цена продажи — 784,80 бел. руб., задаток — 78,48 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 11. Земельный участок с кадастровым номером 624485200002000155 площадью 0,0396 га, расположенный по адресу: Минская обл., Пуховичский р-н, СТ Веленский Ветеран. Назначение: земельный участок для коллективного садоводства. **Начальная цена продажи — 770,40 бел. руб., задаток — 77,04 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 12. Капитальное строение с инвентарным номером 710/С-67224 общей площадью 24,4 кв. м, расположенное по адресу: Могилевская обл., г. Бобруйск, ул. Ковзана Б.И., 84/875. Назначение: здание специализированное автомобильного транспорта, наименование: гараж 875, ППСК № 12. Составные части и принадлежность: погреб. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 741000000010000108 площадью 0,8555 га. **Начальная цена продажи — 3 283,20 бел. руб., задаток — 328,32 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 13. Земельный участок с кадастровым номером 321882803601000011 площадью 0,2500 га, расположенный по адресу: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Лукский с/с, д. Зеленый Край, ул. Зеленая, 3. Назначение: земельный участок для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома. **Начальная цена продажи — 2 342,88 бел. руб., задаток — 234,29 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 14. Капитальное строение с инвентарным номером 410/С-19470 общей площадью 159,1 кв. м, расположенное по адресу: Витебская обл., г. Витебск, пр-т Черняховского, 18-66. **Начальная цена продажи — 487 440,00 бел. руб., задаток — 48 744,00 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 15. Изолированное помещение с инвентарным номером 200/Д-184671 площадью 426,1 кв. м, наименование: магазин-кулинария (расположенное на 1-м этаже 5-этажного дома) по адресу: Витебская обл., г. Витебск, пр-т Черняховского, 18-66. **Начальная цена продажи — 18 000,00 бел. руб., задаток — 1 800,00 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 16. Земельный участок с кадастровым номером 321880402101000026 площадью 0,2500 га, расположенный по адресу: Гомельская обл., Жлобинский р-н, Верхнеолбянский с/с, д. Нижняя Олба, ул. Ленина, 6А. Назначение: земельный участок для строительства и обслуживания жилого дома (размещения объектов усадебной застройки). **Начальная цена продажи — 1 853,46 бел. руб., задаток — 185,35 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 17. Капитальное строение с инвентарным номером 200/С-84746 общей площадью 176,1 кв. м,

расположенное по адресу: Витебская обл., Витебский р-н, Новкинский с/с, 12А, восточнее аг. Новка. Назначение: здание специализированное иного назначения, наименование: финский дом. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 221287000001000293 площадью 0,1874 га. **Начальная цена продажи — 30 034,80 бел. руб., задаток — 3 003,48 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов (далее — Претендент на покупку), не позднее 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством РБ.

3. Порядок проведения аукциона, в том числе об оформлении участия в аукционе, указан на сайте konfiskat.by в разделе «Недвижимость».

Аукцион состоится 09.04.2020 в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Жилуновича, 15, офис 318.

Заявление на участие с приложением необходимых документов, в том числе документа, подтверждающего внесение суммы задатка (задатков) с **отметкой банка**, принимаются по адресу: г. Минск, ул. Жилуновича, 15, офис 318 (управление реализации недвижимости и арендных отношений) в рабочие дни: пн.—чт. — с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30; пт. — с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. Окончание приема заявлений — **06.04.2020 в 15.00.**

Задаток перечисляется на р/с ВУ81POIS30120021178401933001, БИК POISBY2X, ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк», 20002, г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель — РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже капитального строения (изолированного помещения), Лот №___, проводимом 9 апреля 2020 года.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента в любое время до объявления его проданным.

Контакты организатора аукциона: +375 17 378 87 02; +375 17 378 87 03; +375 44 763 62 63.

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 630/С-72915 общей площадью 48,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская область, Молодеченский р-н, Турлевский с/с, 2, Потребительский гаражно-строительный кооператив «Молодечно-36», 294. Назначение — здание специализированное автомобильного транспорта, наименование — индивидуальный капитальный гараж. Расположено на земельном участке с кадастровым номером 623850100003002458. **Начальная цена продажи — 2 988,00 бел. руб., задаток — 298,80 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 2. Капитальное строение с инвентарным номером 330/С-14042 общей площадью 111,5 кв. м, расположенное по адресу: Гомельская область, Мозырский р-н, Криничинский с/с, СТ «Парус-1», участок № 293. Назначение: садовый, дачный домик (дача), наименование: двухэтажный силикатно-блочный садовый домик (дача). Составные части и принадлежности: подвал под ним, мансарда, веранда, терраса, сарай. Расположен на земельном участке с кадастровым номером 323581800002000068 площадью 0,0588 га. **Начальная цена продажи — 8 892,00 бел. руб., задаток — 889,20 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 3. Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 50000000004005112 площадью 4,6322 га по адресу: г. Минск, ул. Бабушкина, 102. **Начальная цена продажи — 2 674 080,00 бел. руб., задаток — 267 408,00 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 4. Изолированное помещение (машино-место) с инвентарным номером 500/Д-708030674 общей площадью 15,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Леонида Беды, 45-668. Назначение: машино-место, наименование: машино-место. **Начальная цена продажи — 13 046,40 бел. руб., задаток — 1 304,64 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 5. Единый объект недвижимого имущества: капитальное строение с инвентарным номером 343/С-84987; назначение: здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ; наименование: спаренный склад, общей площадью 1 136,8 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 325450100001000090 площадью 0,3991 га по адресу: Гомельская обл., Хойникский р-н, г. Хойники, ул. Революционная, 23А. **Начальная цена продажи — 197 251,20 бел. руб., задаток — 19 725,12 бел. руб. Шаг аукциона — 5 %.**

Лот № 6. Капитальное строение с инвентарным номером 110/С-85447 общей площадью 21,9 кв. м, расположенное по адресу: Брестская обл., г. Барановичи, массив гаражей по пер. 2 Бадака (вблизи металлобазы),

Обобщенный бухгалтерский баланс, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) на 1 января 2020 года

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2019 год	2018 год
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	230 165	165 471
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	275	195
4	Средства в Национальном банке	1103	762 997	699 963
5	Средства в банках	1104	225 806	497 464
6	Ценные бумаги	1105	3 028 958	3 172 743
7	Кредиты клиентам	1106	6 084 854	5 187 744
8	Производные финансовые активы	1107	465	350
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	142 289	140 104
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	265 728	262 159
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	224	239
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	8 348	12 720
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	73 581	82 336
15	ИТОГО активы	11	10 823 690	10 221 488
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	1 728 004	1 500 294
19	Средства клиентов	1203	6 369 680	6 002 883
20	Ценные бумаги банка	1204	901 489	942 236
21	Производные финансовые обязательства	1205	189	15
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	1 964	4
23	Прочие обязательства	1207	48 743	56 019
24	ВСЕГО обязательства	120	9 050 069	8 501 451
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	1 238 352	1 238 352
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	32 329	22 254
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	132 753	124 413
30	Накопленная прибыль	1215	370 187	335 018
31	ВСЕГО собственный капитал	121	1 773 621	1 720 037
32	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12	10 823 690	10 221 488

Обобщенный отчет о прибылях и убытках, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2019 год

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2019 год	2018 год
1	ПРОЦЕНТНЫЕ ДОХОДЫ			
2	Процентные доходы	2011	709 409	680 853
3	Процентные расходы	2012	349 816	332 879
4	Чистые процентные доходы	201	359 593	347 974
5	Комиссионные доходы	2021	212 519	177 846
6	Комиссионные расходы	2022	71 435	50 715
7	Чистые комиссионные доходы	202	141 084	127 131
8	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	156	18
9	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	798	4 405
10	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	28 434	31 299
11	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	2 523	1 811
12	Чистые отчисления в резервы	207	155 186	187 691
13	Прочие доходы	208	28 141	56 918
14	Операционные расходы	209	324 109	309 342
15	Прочие расходы	210	25 124	22 136
16	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	56 310	50 387
17	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	59	13
18	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	56 251	50 374
19	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях			
20	Базовая прибыль на простую акцию	22	0,0091	0,0081
21	Разводненная прибыль на простую акцию	23	-	-

Обобщенный отчет об изменении собственного капитала, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2019 год

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала					всего собственный капитал	
			уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса		
Раздел I. За год, предшествующий отчетному									
1	Остаток на 1 января 2018 г.	3011	1 238 352	-	-	21 163	294 385	132 852	1 686 752
1.1	В том числе: результат от изменений учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-	-
2	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	1 091	40 633	(8 439)	33 285	-
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	X	X	X	50 374	(7 800)	42 574	-
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	X	1 091	(1 091)	X	-	-
2.3	операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	-	(9 289)	X	(9 289)	-
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	X	X	X	-	-
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	X	X	X	(9 289)	X	(9 289)	-
2.6	операции с выкупленными акциями собственной эмиссии	301233	-	X	X	X	X	X	-
2.7	внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	301234	X	X	-	-	-	X	-
2.8	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	639	(639)	-	-
2.9	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-	-
3	Остаток на 1 января 2019 г.	3013	1 238 352	-	22 254	335 018	124 413	1 720 037	-
Раздел II. За отчетный год									
4	Остаток на 1 января 2019 г.	3011	1 238 352	-	22 254	335 018	124 413	1 720 037	-
5	Изменения статей собственного капитала	3012	-	-	10 075	35 169	8 340	53 584	-
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	X	X	X	56 251	9 159	65 410	-
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	-	X	10 075	(10 075)	X	-	-
5.3	операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	-	(11 826)	X	(11 826)	-
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	X	X	X	-	-
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	X	X	X	(11 826)	X	(11 826)	-
5.6	операции с выкупленными акциями собственной эмиссии	301233	-	X	X	X	X	X	-
5.7	внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	301234	X	X	-	-	-	X	-
5.8	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	-	-	-	819	(819)	-	-
5.9	прочие изменения	30126	-	-	-	-	-	-	-
6	Остаток на 1 января 2020 г.	3013	1 238 352	-	32 329	370 187	132 753	1 773 621	-

Обобщенные сведения о совокупном доходе, подготовленные для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2019 год

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2019 год	2018 год
1	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)			
1	Прибыль (убыток)	301211	56 251	50 374
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212	9 159	(7 800)
2.1	В том числе: переоценка основных средств и прочего имущества	3012121	(1 322)	-
2.2	переоценка нематериальных активов	3012122	-	-
2.3	переоценка ценных бумаг	3012123	10 481	(7 800)
2.4	переоценка инструментов хеджирования	3012124	-	-
2.5	переоценка прочих статей баланса	3012125	-	-
3	ИТОГО совокупный доход	30121	65 410	42 574

Обобщенный отчет о движении денежных средств, подготовленный для целей публикации в соответствии с требованиями Инструкции о раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга, утвержденной Постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11.01.2013 № 19 (с учетом изменений и дополнений) за 2019 год

ОАО «БЕЛАГРОПРОМБАНК»

№ п/п	Наименование статьи	Символ	2019 год	2018 год
1	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
2	Полученные процентные доходы	70100	689 807	692 093
3	Уплаченные процентные расходы	70101	(352 269)	(331 651)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	212 732	176 375
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103	(70 242)	(50 108)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104	170	23
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	380	1 462
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	17 425	30 283
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	11	1 476
10	Прочие полученные доходы	70108	138 163	128 040
11	Прочие уплаченные расходы	70109	(322 547)	(299 287)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110	-	-
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах – итого	701	313 630	348 706
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	1 379	(9 581)
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	97 250	5 466
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	119 552	214 585
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	(1 207 663)	(492 096)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204	-	(350)
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	(10 105)	(8 590)
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов – итого	702	(999 587)	(290 566)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	-	(1 162)
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	290 728	15 820
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	427 952	213 507
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг банка	70303	(23 793)	51 319
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304	-	15
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	(2 361)	440
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств – итого	703	692 526	279 939
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70	6 569	338 079
29	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100	(27 779)	(31 219)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101	251	3 585
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102	(2 196)	(18 096)
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103	50	-
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104	-	-
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105	-	-
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71	(29 674)	(45 730)
37	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ			
38	Эмиссия акций	72100	-	-
39	Выкуп акций собственной эмиссии	72101	-	-
40	Продажа ранее выкупленных акций собственной эмиссии	72102	-	-
41	Выплата дивидендов	72103	(11 826)	(9 289)
42	Внесение акционерами денежных средств в резервный фонд, на покрытие убытков	72104	-	-
43	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72	(11 826)	(9 289)
44	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73	(27 956)	11 320
45	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74	(62 887)	294 380
46	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740	X	1 151 269
47	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741	1 088 382	X

Председатель Правления

А.А.Лысюк

Главный бухгалтер

М.А.Шаповалова

Дата подписания: 2 марта 2020 г.

Ссылка на публикацию: <https://www.belapb.by/rus/about/pokazateli-deyatelnosti-i-finansovaya-otchetnost/godovaya-finansovaya-otchetnost/>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 2 от 13 февраля 2019 года выдана Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100693551

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Акционерам и руководству Открытого акционерного общества «Белагропромбанк»

Аудиторское мнение

Обобщенная годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность, состоящая из обобщенного бухгалтерского баланса по состоянию на 1 января 2020 года, обобщенного отчета о прибылях и убытках, обобщенного отчета об изменении собственного капитала и обобщенного отчета о движении денежных средств за 2019 год, подготовлена на основе проаудированной годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности Открытого акционерного общества «Белагропромбанк» (далее – «Банк» или «аудируемое лицо») (место нахождения: 220036, Республика Беларусь, город Минск, проспект Жукова, 3, дата государственной регистрации: 3 сентября 1991 года, регистрационный номер в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей: 100693551) по состоянию на 1 января 2020 года и за 2019 год.

По нашему мнению, прилагаемая обобщенная годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность соответствует во всех существенных аспектах проаудированной годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности в соответствии с требованиями Инструкции «О раскрытии информации о деятельности банка, открытого акционерного общества «Банк развития Республики Беларусь», небанковской кредитно-финансовой организации, банковской группы и банковского холдинга», утвержденной постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 11 января 2013 года № 19 (с учетом изменений и дополнений).

Обобщенная годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность
Обобщенная годовая индивидуальная бухгалтерская (финансовая) отчетность не содержит всех раскрытий, требуемых законодательством и нормативными правовыми актами Республики Беларусь, регулирующими порядок ведения бухгалтерского учета и составления годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности банками. Вследствие этого чтение обобщенной годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности и нашего заключения об этой отчетности не заменяет чтения проаудированной годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности Банка и нашего заключения об этой отчетности.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

по объекту строительства

«Многоквартирные жилые дома в микрорайоне Чижовка-6А в границах улиц Уборевича–Чижевских–Корзюки». Жилой дом № 2 по генплану

Сведения о застройщике:
государственное производственное объединение «Минскстрой», 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А;
режим работы: пн.–чт. – 8.30 до 17.45, пт. – 8.30 до 16.30, перерыв 13.00–14.00; тел.: 327-52-36, 226-03-01.

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Сведения о жилых домах, в строительстве которых, выполняя функции заказчика, принимал участие застройщик в течение 3 лет, предшествующих опубликованию настоящей проектной декларации, с указанием фактических сроков строительства:

- жилой дом № 60 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: июль 2017 г. – февраль 2019 г.;
- жилой дом № 58 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: январь 2018 г. – февраль 2019 г.;
- жилой дом № 56 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: ноябрь 2017 г. – март 2019 г.;
- жилой дом № 70 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: июнь 2018 г. – сентябрь 2019 г.;
- жилой дом № 68 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: сентябрь 2018 г. – октябрь 2019 г.;
- жилой дом № 72 по ул. Скрипникова, фактические сроки строительства: январь 2019 г. – декабрь 2019 г.

Информация об объекте строительства:
ГПО «Минскстрой» осуществляет строительство объекта «Многоквартирные жилые дома в микрорайоне Чижовка-6А в границах улиц Уборевича-Чижевских-Корзюки». Жилой дом № 2 по генплану.

Свидетельство (удостоверение) № 500/1109-9237 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права пользования на него от 8 декабря 2015 года.

Земельный участок площадью 6,3137 га.

Проектом предусмотрено строительство 3-секционного 9-этажного 105-квартирного жилого дома в конструкции серии М 464-У1М с техническим подпольем, теплым чердаком, плоской руплонной кровлей с организованным внутренним водостоком. Конфигурация здания в плане «Г»-образная. Квартиры запроектированы с полной планировкой, организованы комнаты, кухни, санузлы, прихожие, места для встроенных шкафов, летние помещения. Наружные стены здания запроектированы из сборных железобетонных трехслойных панелей с внутренним слоем утеплителя; внутренние стены и перегородки – из сборных железобетонных панелей. Окна – деревянный профиль с двухкамерными стеклопакетами. Устройство мусоропровода проектом не предусмотрено.

Сведения об этапах строительства и сроках его реализации:
Начало строительства – 25 февраля 2020 года.

Предполагаемый срок ввода объекта в эксплуатацию в соответствии с ПОС – 10 декабря 2020 года.

Сведения о месте нахождения объекта:
г. Минск, территория в границах улиц Уборевича–Чижевских–Корзюки.

Результат государственной экспертизы проектной документации:

проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу (заключение от 25.06.2019 № 247-15/19, дополнение к заключению государственной экспертизы от 12.09.2019 № 557-15/19 и изменение заключения государственной экспертизы от 12.09.2019 №557-15/19 (положительного) от 16.10.2019 № 557-15/19-Д1).

Сведения о договоре строительного подряда, заключенного с застройщиком:

договор строительного подряда от 20.02.2020 № 256с-02-20, генподрядчик – ОАО «МАПИД».

Сведения об объектах долевого строительства, предлагаемых для заключения договоров долевого строительства:

в соответствии с решением Мингорисполкома от 18.10.2018 № 4424 «Об организации строительства объекта» договоры создания объектов долевого строительства будут заключаться на 105 квартир с гражданами, состоящими на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий по направлениям администраций районов г. Минска, с государственной поддержкой в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 4 июля 2017 г. № 240 «О государственной поддержке граждан при строительстве (реконструкции) жилых помещений».

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

Ориентировочная стоимость строительства 1 квадратного метра общей площади жилых помещений с выполнением внутренних отделочных работ в текущих ценах для граждан, состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, составляет:

1 229,41 бел. руб. для нормируемой площади жилого помещения;

1 980,00 бел. руб. для площади жилого помещения, превышающей нормируемую.

Первоначальный взнос при условии оплаты согласно графику платежей составляет 15 % от стоимости жилого помещения, оплата должна быть произведена дольщиком в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня регистрации в Мингорисполкоме договора создания объекта долевого строительства.

Общее имущество жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приемки в эксплуатацию данного дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам:

в состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в долевую собственность, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие несущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, объекты внутриплощадочной инженерной инфраструктуры, а также элементы озеленения и благоустройства.

Заявления о долевом строительстве жилых помещений будут приниматься (регистрироваться) через 5 календарных дней, а договоры создания объектов долевого строительства будут заключаться через 7 календарных дней после опубликования настоящей декларации в кабинете 105, по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13А, непосредственно с гражданами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Заместитель генерального директора В. А. Косовец УНП 100071325

Общее собрание кредиторов СООО «Славичи»
по вопросу защиты требований ОАО «Сбергательный банк «Беларусбанк» состоится 03.04.2020 в 9.30

по адресу: г. Минск, ул. Академическая, д. 15/1 (здание экономического суда г. Минска, 1-й этаж).

Ознакомиться с предъявленными требованиями и выдвинутыми требованиями можно по адресу: г. Минск, ул. Декабристов, д. 5, пом. 1, эт. 2, офис 15, предварительно согласовав время с управляющим по тел.: +375293421842. Также более подробная информация опубликована в объявлении на сайте: <http://bankrot.gov.by>.

УНП 191060812

ГОДОВОЙ ОТЧЕТ ЭМИТЕНТА

Полное наименование:
Открытое акционерное общество «УНИВЕРСАМ РИГА»

Адрес: г. Минск, ул. Сурганова, 50, тел./факс 342-80-15
Ф.И.О. директора: Сушкевич Лариса Францевна
Ф.И.О. гл. бухгалтера: Черкас Ирина Александровна
Основной вид деятельности: сдача внаем собственного и арендуемого недвижимого имущества
Единица измерения: тыс. руб. УНП 100299678

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС			
Наименование	Код строки	На 31 декабря 2018 года	На 31 декабря 2019 года
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	4702	4599
Вложения в долгосрочные активы	140	184	313
Долгосрочные финансовые вложения	150	5834	5832
ИТОГО по разделу I	190	10720	10744
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Запасы (материалы)	210	8	8
Налог на добавленную стоимость	240	—	1
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	7009	6985
Денежные средства и их эквиваленты	270	79	20
ИТОГО по разделу II	290	7096	7014
БАЛАНС	300	17816	17758
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	656	656
Резервный капитал	440	29	30
Добавочный капитал	450	4990	4990
Нераспределенная прибыль	460	9992	10600
ИТОГО по разделу III	490	15667	16276
IV. ДОЛГОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Долгосрочные кредиты и займы	510	1851	1202
ИТОГО по разделу IV	590	1851	1202
V. КРАТКОСРОЧНЫЕ ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
Краткосрочные кредиты и займы	610	—	—
Краткосрочная кредиторская задолженность, в том числе:	630	298	280
по поставщикам	631	4	6
по авансам полученным	632	19	85
по налогам и сборам	633	79	71
по социальному страхованию и обеспечению	634	4	5
по оплате труда	635	11	12
собственнику имущества	637	151	80
прочим кредиторам	638	30	21
Обязательства, предназначенные для реализации	640	—	—
ИТОГО по разделу V	690	298	280
БАЛАНС	700	17816	17758

*Коды строк баланса с нулевыми показателями не печатаются.

Отчет о прибылях и убытках за 2019 год			
Наименование	Код строки	Январь–декабрь 2018 г.	Январь–декабрь 2019 г.
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	1397	1436
Валовая прибыль (010–020)	030	1397	1436
Расходы на реализацию	050	(720)	(703)
Прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг (030–040–050)	060	677	733
Прочие доходы по текущей деятельности	070	—	2
Прочие расходы по текущей деятельности	080	(35)	(20)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности (±060+070–080)	090	642	715
Доходы по инвестиционной деятельности	100	6	11
Расходы по инвестиционной деятельности от выбытия основных средств	110	—	—
Доходы по финансовой деятельности	120	120	216
Расходы по финансовой деятельности	130	(315)	(168)
Прибыль (убыток) от инвестиционной и финансовой деятельности (100–110+120–130)	140	(189)	59
Прибыль (убыток) до налогообложения (±090±140)	150	453	774
Налог на прибыль	160	(88)	143
Чистая прибыль (убыток) (±150–160±170±180–190–200)	210	365	631
Совокупная прибыль (убыток) (210±220±230)	240	365	631

*Коды строк с нулевыми показателями не печатаются.

Данные отчетности подтверждены:
Аудиторская организация – Индивидуальный предприниматель **МИШИНА Татьяна Александровна, УНП 191173265.**

К сведению акционеров ОАО «УНИВЕРСАМ РИГА»:
Выплата дивидендов по итогам работы за 2019 год будет производиться 6–8 мая 2020 года с 11.00 до 17.00 по адресу: 220040, г. Минск, ул. Сурганова, 50, 2-й этаж, бухгалтерия.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС

УНП 100135329

Открытое акционерное общество «Универсам Фрунзенский»

за 2019 г.

АКТИВ	Код строки	На 31 декабря 2019 года	На 31 декабря 2018 года
Основные средства	110	-	-
Нематериальные активы	120	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	1228	1041
Долгосрочные финансовые вложения	150	3468	3634
Отложенные налоговые активы	160	174	-
Запасы	210	2	2
Расходы будущих периодов	230	-	-
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	4226	4231
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	9	13
БАЛАНС	300	9108	8921
ПАССИВ			
Уставный капитал	410	434	434
Добавочный капитал	450	607	607
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	460	5442	5163
Краткосрочная кредиторская задолженность	630	14	64
Резервы предстоящих платежей	660	-	-
БАЛАНС	700	9108	8921

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ			
Наименование показателя	Код строки	За январь–декабрь 2019 года	За январь–декабрь 2018 года
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	010	-	6
Валовая прибыль	030	-	6
Расходы на реализацию	050	-	-
Прибыль (убыток) от реализации товаров, продукции, работ, услуг	060	(29)	(101)
Прибыль (убыток) от текущей деятельности	090	(41)	(111)
Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой деятельности	140	146	(983)
Прибыль (убыток) до налогообложения	150	105	(1094)
Налог на прибыль	160	-	-
Изменение отложенных налоговых активов	170	174	-
Прочие налоги, платежи из прибыли	200	-	-
Чистая прибыль (убыток)	210	279	(1094)
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	-	607
Совокупная прибыль (убыток)	240	279	(487)

Достоверность бухгалтерской (финансовой) отчетности за 2019 год подтверждена аудитором ИП Мишина Т.А. Дивиденды не начислялись.

Директор Л.Ф. Сушкевич
Главный бухгалтер С.В. Гайнуца

Публичная оферта (предложение) на установление временного порядка определения размера процентной ставки дохода, начисляемой по срочным банковским вкладам в долларах США

1. ОАО «АСБ Беларусбанк» предлагает установить временный порядок определения размера процентной ставки дохода, начисляемой по указанным в настоящей публичной оферте (предложении) срочным банковским вкладам в долларах США (далее также – временный порядок). В соответствии с данным временным порядком по срочным вкладам в долларах США:

«Классик Отзывный до года» на срок 185 дней;
«Классик Отзывный свыше года» на срок 18 месяцев;
«Интернет-депозит-Тренд Отзывный» на сроки 3, 6, 12, 18 и 23 месяца;

«Классик Безотзывный до года» на сроки 6 и 9 месяцев;
«Классик Безотзывный свыше года» на сроки 13, 18, 30 и 36 месяцев;

«Интернет-депозит-Тренд Безотзывный» на сроки 3, 6, 12, 18 и 23 месяца,

по которым проценты начисляются исходя из переменной годовой процентной ставки, где базовым показателем является ключевая ставка Федеральной резервной системы США, с 25 марта 2020 года по 1 апреля 2021 года (включительно) проценты будут начисляться исходя из следующих размеров процентной ставки в абсолютном числовом выражении:

«Классик Отзывный до года» на срок 185 дней – 0,15 % годовых;
«Классик Отзывный свыше года» на срок 18 месяцев – 0,3 % годовых;

«Интернет-депозит-Тренд Отзывный»:
на срок 3 месяца – 0,15 % годовых;
на срок 6 месяцев – 0,16 % годовых;
на срок 12 месяцев – 0,3 % годовых;
на срок 18 месяцев – 0,35 % годовых;
на срок 23 месяца – 0,4 % годовых;

«Классик Безотзывный до года»:
на срок 6 месяцев – 0,35 % годовых;
на срок 9 месяцев – 0,45 % годовых;

«Классик Безотзывный свыше года»:
на срок 13 месяцев – 1,6 % годовых;
на срок 18 месяцев – 1,61 % годовых;
на срок 30 месяцев – 1,62 % годовых;
на срок 36 месяцев – 1,63 % годовых;

«Интернет-депозит-Тренд Безотзывный»:
на срок 3 месяца – 0,3 % годовых;
на срок 6 месяцев – 0,4 % годовых;
на срок 12 месяцев – 1,5 % годовых;
на срок 18 месяцев – 1,62 % годовых;
на срок 23 месяца – 1,63 % годовых.

2. Условия, изложенные в пункте 1 настоящей публичной оферты (предложения), применяются:

- в отношении вкладов, по которым не начисляется пониженная процентная ставка в соответствии с условиями соответствующего договора срочного банковского вклада в долларах США;

- в период (периоды), в течение которого (которых) размер переменной годовой процентной ставки, определяемый в соответствии с условиями соответствующего договора срочного банковского вклада в долларах США, будет ниже размера процентной ставки в абсолютном числовом выражении, определяемого в соответствии с предлагаемым временным порядком.

Условия, изложенные в пункте 1 настоящей публичной оферты (предложения), не применяются:

в период (периоды), в течение которого (которых) размер переменной годовой процентной ставки, определяемый согласно условиям соответствующего договора срочного банковского вклада в долларах США, будет равен либо выше размера процентной ставки в абсолютном числовом выражении, определяемого в соответствии с предлагаемым временным порядком;

- с даты начисления процентов по пониженной процентной ставке по соответствующему договору срочного банковского вклада в долларах США.

3. В случае перерасчета начисленных процентов по вкладу по пониженной процентной ставке согласно условиям соответствующего договора срочного банковского вклада в долларах США в аналогичном порядке производится перерасчет процентов, начисленных в соответствии с условиями пункта 1 настоящей публичной оферты (предложения). Данный пункт действует бессрочно в отношении договоров срочного банковского вклада в долларах США, к которым применялся временный порядок, закрепленный в пункте 1 настоящей публичной оферты (предложения).

4. Акцептом настоящей публичной оферты (предложения) является получение вкладчиком процентов по вкладу, в том числе начисленных и выплаченных по вкладу в соответствии с настоящей публичной офертой (предложением).

5. Настоящая публичная оферта (предложение) не вносит изменений и не излагает в новой редакции условий, закрепленных в соответствующих договорах срочного банковского вклада в долларах США. При этом в случае ее акцепта в период ее действия условия настоящей публичной оферты (предложения) имеют приоритет перед условиями соответствующих договоров срочного банковского вклада в долларах США.

Подробности по телефону 147, на корпоративном сайте www.belarusbank.by и в отделениях «Беларусбанка»

Сохранность и возврат вкладов гарантируются в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 11.01.2019, выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

Процентная ставка по вкладам (депозитам) может быть изменена банком в одностороннем порядке в соответствии с договорами банковских вкладов (депозитов)

ЗАО «Белреализация» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09.

Продавец: ООО «Фабрика «КВЕТКА» (УНП 490421907) в лице управляющего по делу о банкротстве частного предприятия «Правовая компания «БелПрофКонсалт», тел. +375 (17) 241-87-66.

Первые повторные публичные торги в форме аукциона в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) будут проведены 09 апреля 2020 г. 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27.

Предмет торгов – промышленно-производственное здание «Кисловодск» с инв. № 350/С-15331, расположенное по адресу: г. Гомель, ул. Обьезданя, 9. Начальная цена предмета торгов – 132 660,00 бел. руб. без НДС, шаг торгов – 6 633,00 бел. руб., задаток – 13 266,00 бел. руб. Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698-53-18.

Для участия в торгах необходимо в срок с 25.03.2020 г. 09.00 по 08.04.2020 г. до 17.00: 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте BELTORGLBY; 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код BPSBBY2X, УНП 191113330, получатель – ЗАО «Белреализация».

Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, и аукционный сбор в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Срок заключения договора купли-продажи и оплаты – 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Извещение о раее проведенных торгах опубликовано в газете «Звезда» от 14.01.2020 г.

Спецыяльны рэпартаж

СРОДАК АД ВІРУСАЎ З СОТАГА КВАРТАЛА

Як мы ў лясніцтве бярозавы сок куплялі

Брэсцкія лесаводы традыцыйна першымі пачынаюць нарыхтоўваць бярозавік. Вось і цяпер ужо тысячы тон сыравіны здадзена на перапрацоўку, нямаю рэалізавана насельніцтву. Гэтым разам, калі зімы не было наогул, на дзялянкі нарыхтоўчыкі выйшлі на тыдзень раней, чым звычайна. На сайтах лясніцтваў з'явілася інфармацыя пра тое, як і дзе запісацца на куплю бярозавіку.

Найбліжэйшае ад Брэста лясніцтва — Мухавецкае, яно і забяспечвае сокам многіх гараджан. Асабліва зручна дабірацца тым, хто жыве ў паўднёва-ўсходняй частцы абласнога цэнтра: не трэба перасякаць увесь горад, выехаў у прыгараднае Камяніцу Жыравецкую — і трымай напрамак далей, у бок лесу.

На ўказаны тэлефон я пазваніла яшчэ ў пятніцу, думала, у выхадныя сям'я будзе з сокам. Але дзяўчына на тым канцы звернула свае спісы і прапанавала толькі вечар серады: ахвотных купіць многа, а нарыхтоўчыкаў у лясніцтве — паўдзясятка. Яна падрабязна растлумачыла маршрут, сказала, што трэба праехаць вёску Забалацце і стаць на ўзбочыне. Параіла таксама не забіваць у навігатар гэты населены пункт, бо электронны ўказальнік чамусьці выдае ўкраінскае Забалацце.

Раней мы тут асабліва не бывалі, таму прыехалі амаль за паўгадзіны. Адна машына ўжо стаяла, а потым падцягнуліся яшчэ дзевяць. Строга ў прызначаны час пад'ехаў нарыхтоўчык Павел Амелянецкі, з тэлефона звернуў усіх па прозвішчах і з'яўка на колькасць літраў і падаў знак рухацца за ім. Такім вось працяглым картэжам мы і заехалі ў лес, дзе Павел, нібы вопытны рэгуліроўшчык, хутка размеркаваў кліентаў па дзялянках 100-га квартала лясніцтва.

Там мы адно аднаму не перашкаджалі, самі хадзілі паміж бярозамі, адвезвалі мяшкі з сокам і напаўнялі свае бітоны. Надвор'е стаяла чароўнае. Амаль 15 градусаў цяпла, сонечна, ніякага ветру, ледзьве ўлоўны водар бярозавіку — сыходзіць з лесу не хацелася. Праўда, адразу ж давалося наракаць на ўласную неабачлівасць, што не ўзялі, правільней сказаць, забыліся ўзяць марлю, каб цацкіць сок. Бо мурашы, аказваецца, таксама чакалі сезону

Нарыхтоўшчык Павел АМЕЛЯНЕЦКІ праводзіць разлік.

нарыхтоўкі і цэлымі гурбамі палезлі ў салодкі напой. Іх працэджаць і вылоўліваць давалося ўжо дома. Пра тое, што трэба ўзяць вёдры, дзяўчына на тэлефоне нагадала, а пра марлю — не, хоць варта было: трапляюцца ж такія во, як мы, не вельмі вопытныя пакупнікі.

Свае замоўленыя 80 літраў мы з сынам набралі менш чым за паўгадзіны, загрузілі ў машыну і накіраваліся на «блокпост» Паўла Амелянецкага. Там ён падлічыў суму, выпісаў квіток і ўзяў грошы. Выйшла з ПДВ усяго 13,6 рубля.

Сок прадаецца па 17 капеек за літр. Таму ахвотных набыць вітамінны напой нямаю. Варта сказаць, што людзі прыязджаюць з рознай тарай. Неабавязкова набываць вялікія пасудзіны, як гэта зрабілі мы: адзін мужчына наліваў з дапамогай лейкі 5-літровыя бутэлькі. Іх стаяла дзясяткі два. Затое зручна і лёгка грузіць, можна справіцца нават аднаму.

Некаторыя выправіліся па сок цэлымі сем'ямі. Валянціна і Пётр Білецкі прыехалі з унукамі. Малыя ўвесь час бегалі, смяліся, тым самым стваралі асаблівы настрой нарыхтоўчай кампаніі. «Птушак яшчэ не чуваць, дык вы

шчабечаче», — жартам ушчувала бабуля.

А наш ветлівы нарыхтоўшчык параў ўважліва правярыць сябе на прадмет кляшчоў, бо гэтыя крыва-смолкі не дрэмлюць. Мы толькі пасмяяліся, маўляў, на фоне каранавіруса гэта не выглядае праблемай. На што работнікі лесу запырчалі: «У лесе тых паганых вірусаў дакладна няма, а вось кляшчоў — колькі хочаш». І мы вымушаны былі пагадзіцца. А яшчэ згадалі, што падчас любых эпідэмій ці сезонных захворванняў медыкі раяць піць болей вадкасці. А свежы бярозавы сок — ідэальны напой, багаты на вітаміны і мікра-элементы.

Мая выпадковая знаёмая па нарыхтоўцы падзялілася рэцэптамі закатак соку. Яна ставіць бярозавік абавязкова з кружком лімона альбо апельсіна. А нядаўна апрабавала новы спосаб вырабу квасу: на 15-16 літраў соку дадаць паўлітровы слоік штучнага мёду, размяшаць і пераліць у пластыкавыя бутэлькі. У халодным месцы ён будзе захоўвацца доўга і набудзе вельмі арыгінальны смак. Я ж вам у сезон нарыхтоўкі раю каву, звараную на бярозавым соку, — чароўны смак, скажу вам. І чай таксама выходзіць асабліва духмяны.

За якасць напой леснікі таксама адказваюць. Штогод сок бярэ на аналіз цэнтр стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі, вывазяцца каля 30 паказчыкаў. Так што шкодных прыmesяў альбо радыхавіц у нашым бярозавіку няма. А сезон нарыхтоўкі працягваецца. Як расказала памочнік лясніцтва Мухавецкага лясніцтва Вольга ПАЎЛЮКАВЕЦ, цяпер майстрам лесу дапамагаюць пяцёра сезонных нарыхтоўчыкаў. За першыя паўтара тыдня насельніцтву прададзена 25 тон соку, а ўсяго тут плануецца нарыхтаваць каля 100 тон. У цэлым жа Брэсцкі лясгас мае ў планах сабраць 335 тон гаючага напою.

Святлана ЯСКЕВІЧ,

Брэсцкі раён.

У тэму

Калега напісала, што Старобінскі лясгас прадае сок не толькі ў лесе, але і на гандлёвых пляцоўках. Там цана, зразумела, адрозніваецца ў большы бок. У мінулыя гады даводзілася чытаць пра падобны вопыт Ваўкавыскага, іншых лясгасаў Гродзеншчыны. Але пад Брэстам ніхто гэтым не займаецца. Леснікі звычайна спасылаюцца на жорсткія санітарныя патрабаванні і малую выгаду праекта. Да таго ж сок — такі прадукт, які можна рэалізоўваць толькі цягам дня, таму, відаць, не знаходзіцца прадпрымальнікаў, якія жадаюць заняць гэтую нішу. У выніку для многіх катэгорый людзей, асабліва пажылых, тых, хто не мае асабістага транспарту, свежы сок застаецца недаступным прадуктам. На жаль. А ён вельмі карысны для ўсіх, асабліва для людзей з хранічнымі хваробамі нырака, іншых органаў. З даўніх часоў лічылі, што сок вясной прамывае ўвесь арганізм. Жыхары вялікага горада купілі б бярозавік значна даражэй, чым 15-17 капеек за літр, калі б хто яго прывёз.

Спытайце пра радзіннае

ШТО МОЖНА І ЧАГО НЕЛЬГА НА МЭЖЫ?

Настаўніца З. М. Бурдыка з Чэрвеньскага раёна пытаецца: «Штогод прадаецца месячны каляндар, дзе даюцца парады аб тым, якія садовыя культуры пажадана садзіць у тую або іншую фазу Месяца. Ці праўда, што наш зямны спадарожнік аказвае такі моцны ўплыў на бясконцыя гаспадарчыя клопаты? А якія адносіны ў традыцыйнай культуры былі да фазы Месяца, якую ў нашай мясцовасці звалі чарнец?»

Часавая мяжа паміж старым і маладым Месяцам атрыла мала сроду беларусаў прасторавае найменне — межы. У народнай культуры ўсходніх славян месцы разрыву (мяжа, якая падзяляла поле, луг, сваю і чужую гаспадарку) надзяляліся негатыўнымі якасцямі, шкоднымі як для людзей, так і для жывёл. Нездарма казалі: «Не ляжы на мяжы, хваробу наклічаш». Аналагічнае стаўленне было сроду беларусаў і да таго часу, той нябачнай мяжы, калі Месяц «перанараджаўся», каб зноў з'явіцца на небе.

Межы, або чарнец, у традыцыйных уяўленнях беларусаў лічыліся пераходным часам і ўспрымаліся ў народнай свядомасці негатыўна. Магчыма, таму, што ў гэты перыяд начное свяціла было нябачнае для вачэй людзей, яно ўзнікала як бы з нябыту, вярталася са свету продкаў (Месяц нярэдка завуць Сонцам замагільнага свету), таму магло прыцягнуць да чалавека толькі адмоўныя з'явы. Тут пераважае фундаментальны прынцып народнай культуры: «Падобнае выклікае падобнае». Сувязь была празрыстая і выразна матываваная: адсутнасць свяціла ў начным небе, г. зн. «касмiчная пустэча», магла справакаваць «пустэчу» як у жыцці, так і ў дзейнасці чалавека. Адна з назваў гэтай фазы месяца, якая прыжылася на Палессі, — пустыя дні. Адсюль узніклі прадказанні і папярэдзальныя правілы народнай культуры наконт выканання нейкай работы або, наадварот, парада перакачаць такі няпросты час. У сувязі з гэтым у народным асяроддзі ўзнікла нямаю прадказанняў і папярэдзальных абмежаванняў.

На межы ніколі не спраўлялі вяселле — засцерагаліся стаць бяздзетнымі; не вадзілі карову на злучку; не саджалі квактуху на яйкі; імкнуліся не адпраўляцца ў дарогу; не куплялі жывёл; не саджалі і не сеялі — лічылі гэтыя справы «пустымі».

Межы, або «касмiчную пустэчу», паспяхова выкарыстоўвалі тады, калі трэба было ад чаго-небудзь пазбавіцца, знішчыць, разбурыць. У гэтыя дні пасын-кавалі памідоры, абразалі дрэвы, хмызнякі, вінаградную лазу (пасынкі зноў з'являцца не так хутка), знішчалі пустазелле.

На Брэсцчыне зафіксавана павер'е пра тое, што калі Вялікдзень здарыцца на межы (што зусім немагчыма паводле правіла вызначэння святкавання хрысціянскай Пасхі), то надыздзе канец свету: «Як на Паску будзе чарнец (г. зн. чорны месяц), усему сьвіету будзе канец».

Назва меж, зафіксаваная С. М. Талстой: «Ні то, ні сё; ні сяго, ні таго; ні сякэ, ні такэ», — даволі празрыста паказвае адносіны да гэтага часу.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Дасылайце свае пытанні пра карані і прытасаванасць да сучаснага жыцця каляндарных і сямейна-побытавых народных традыцый ды абрадаў на паштовы або электронны адрас рэдакцыі з пазнакай «Пра радзіннае».

Запрашалынік

«ВАЙНА І МІР. ВЯРТАННЕ»

РАСКАЗВАЮЦЬ СТАРЫЯ ПАШТОЎКІ

26 сакавіка 2020 года а 17-й гадзіне ў Нацыянальным гістарычным музеі Рэспублікі Беларусь (Мінск, вуліца Карла Маркса, 12) адкрыецца выстаўка старых паштовак з калекцыі лаўрэата Прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «За духоўнае адраджэнне» Уладзіміра Ліхадзедава.

Імпрэза, якая носіць сімвалічную назву — «Вайна і мір. Вяртанне», — праходзіць у межах аўтарскага праекта «У пошуках страчанага». Уладзімір Ліхадзедаў — намінант на атрыманне Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь. Да 75-годдзя Вялікай Перамогі філакартыст дэманструе тую частку сваіх збораў, якая паказвае гераічныя, баявыя старонкі гісторыі нашай Айчыны. Праз старыя паштоўкі наведвальнікі выстаўкі адкрыюць для сябе тыя адрасы, якія з'яўляюцца часцінкай памяці пра падзеі Вялікай Айчыннай вайны, жыццяпіс мясцін, гарадоў, паселішчаў, разбураных у час фашысцкай навалы.

Мяркуюцца, што выстаўка «Вайна і мір. Вяртанне» праедзе па шэрагу музеяў і іншых культурна-асветніцкіх устаноў краіны.

Сяргей ШЫЧКО.

«МАЛА ШКАДАВАЦЬ СВАЮ РОДНУЮ МОВУ.

Калі хочаш, каб яна жыла, трэба хоць нешта рабіць»

...Жыццё як жыццё (можна было б сказаць, калі б не той кляты вірус...) — нешта з'яўляецца ў ім, нешта знікае.

Акурат таксама і ў газеце: раней, як заўважлі чытачы, была рубрыка «Я зноў выбіраю «Звязду», а цяпер лісты ў ёй чамусьці не друкуецца. Паверце, зусім не таму, што яны не прыходзяць. Проста ў многім паўтараюцца. Да таго ж хваліць саміх сябе... Ну хіба што зрэдку...

«Я выпісваю «Звязду» больш за 40 гадоў. Яна ў маім жыцці стала найлепшай сяброўкай, — прызнаецца спадарыня Тэрэса Уладзіславаўна Антух з Пастаў. — Усё, што тут друкуецца, мне цікава. Чытаю і пазнаю шмат новага, карыснага. Аднак любімыя рубрыкі пералічыць не буду. Скажу толькі, што мне проста ў асалоду чытаць па беларуску».

«...Да болю крыўдна, што мы, людзі Беларусі, так абыякава ставімся да роднай мовы, што Купалу, Коласа, Мележа, Караткевіча ды іншых беларускіх пісьменнікаў пачынаем чытаць па-руску, — піша спадарыня Алена Сідарук з Мінска. — Супраць гэтай мовы я нічога не маю, у нас і сапраўды дзве дзяржаўныя... Але ж другая з іх чамусьці даўно стала першай, што, вядома ж, няправільна. Я са шкадаваннем успамінаю часы, калі мы без ніякіх перашкод ездзілі ў блізкія Літву, Украіну, больш далёкія Грузію ды Арменію, на свае вочы бачылі, як беражліва там людзі ставяцца да сваёй культуры, да сваёй мовы... Такую ж павагу і клопат аб будучым краіны я адчуваю з боку «Звязды».

«А газету, — працягвае спадарыня Алена, — чытаю, можна сказаць, ад першых радкоў да апошніх. Асобная падзяка за «Жыццёпіс» і «Розгалас», за «Сямейную...», за «Неасабісты суб'ектыў» Алене Ляўковіч, за «Нефармат» Святлане Яскевіч, за «Простую мову» і «...Народ на провадзе!» Валянціне

Бібліятэка сталічнай школы № 204. Работнікі ўстановы Ала ФІЛІНА і Людміла БУРАЯ за праглядам свежага нумара «Звязды».

Доўнар ды за многія іншыя рубрыкі. Апроч таго, са «Звяздой» цікава паварушыць мазгамі, разгадваючы сканворды, і добра было б, каб яны друкаваліся трохі часцей...»

Яшчэ жменька кампліменту: «Звязду» я чытаю вельмі даўно, — піша спадарыня Яўгенія Барысаўна Кулевіч з вёскі Сялец, што на Сморгоншчыне. — Люблю за актуальнасць тэм, разнапланавасць. Гэтым, як мне здаецца, газета цікавая для ўсіх незалежна ад «чыну», узросту, сямейнага становішча. І эпіграф у газеты харошы: не нейкае там утапічнае «з'яднанне пралетарыята», а «Родная газета на роднай мове».

«Шмат добрых слоў можна сказаць пра змест «Звязды», — працягвае Яўгенія Барысаўна, — але ж за раз хочацца пра фармат. Некалі ён быў вялікі. Потым я неяк прывыкла да малага. І добра, што ён не павялічыўся нават тады, калі «Звязда» «ўдачарыла» «Чырвонку». (Дзякуй, што не далі ёй знікнуць. Ды і модна цяпер некалькі ў адным.) Але ж калі-нікалі «Звязда» прыходзіць у ранейшым фармаце. І як яе падшываць? У дзве столкі?»

«Гэтае пытанне, — дадае шанюная чытачка, — хвалюе не толькі мяне...»

А таму праз газету і адказваем, што хай нячастае, але ж вяртан-

не да старога фармату дыктуецца вытворчай неабходнасцю і жаданнем рэкламадаўцаў, ад якіх (у тым ліку) залежыць фінансавы складнік газеты: асобныя грунтоўныя і вялікія па аб'ёмах матэрыялы (а друкуюцца яны, як правіла, у рамках рэдакцыйных праектаў) патрабуюць такога ж вялікага фармату.

Ёсць «ні то просьба, ні то пажаданне» і ў першым лісце, з якога пачалі гэты невялічкі агляд. «На старонках газеты перасталі з'яўляцца цікавыя выказванні славутых людзей: пісьменнікаў, паэтаў, вучоных, філосафаў, — шкадуе спадарыня Тэрэса Антух. — Я некалі прачытала ў вас шчымлівыя словы Ніны Мацяш: «Намарозіць радня па крыві, адагрэе радня па долі» і дагэтуль не забылася іх. У памяці і словы (не помню, праўда, чые...) «Калі твае мукі становяцца мукамі для іншых, то прышла пара паміраць»... А колькі мудрасці ў Амара Хаяма! Дык чаму б не цытаваць і яго, і іншых, чаму б не «ўзбройваць» людзей ведамі?»

Слушная заўвага! Да таго ж — нескладаная ў выкананні: вунь колькі кніг цяпер з мудраслоўямі! Але ж...

Пытанне на засыпку, як той казаў: што — канкрэтна — падабаецца вам, што дапамагае жыць, што падтрымлівае ў цяжкую хвіліну? Падзяліцеся, напішыце! І тады, магчыма, словы, упадабаныя вамі, стануць дарагімі для іншых...

З таго ж канверта і яшчэ адна заўвага: у рубрыцы «Даты. Падзеі. Людзі» перасталі друкавацца гадзі смерці той ці іншай славутасці. «Я заўсёды падлічвала, колькі пражыў чалавек, перажывала, калі ра-на сышоў. Напрыклад, акцёру Георгію Тараторкіну ў сёлетнім студзе-

ні споўнілася б 75. Па гадах яшчэ жыць бы ды жыць, а яго ўжо няма... Альбо вось цікавы артыкул пра Францішку Уршулю Радзівіл. Такая адукаваная жанчына! Колькі ж гадоў ёй Бог адмераў?»

Для тых, хто мае пад рукой інтэрнэт, ніякіх складанасцяў: нарадзілася 13 лютага 1705-га, памерла — 23 мая 1753-га. Паскупіўся Бог!

Для тых, хто інтэрнэту не мае, ёсць, напэўна, сэнс даваць такую інфармацыю на старонках газеты...

Дарэчы, у некага «стаж» сяброўства з ёй вымяраецца гадамі, у некага — дзесяцігоддзямі, а то і... пакаленнямі — то-бок усё жыццё выпісалі дзед з бабуляй, потым бацькі, іх дзеці... Пытанне: што ж рабіць, каб «Звязда» не чужой стала ўнукам?

Адказ відавочны: з аднаго боку — працаваць над зместам і афармленнем, з другога — па магчымасці рэкламаваць.

У сродках на гэта «Звязда», на жаль, досыць абмежаваная, а таму надзея ў асноўным на імідж выдання, на падтрымку з боку вертыкалі ўлады, кіраўнікоў прадпрыемстваў і ўстаноў, творчай інтэлігенцыі, а галоўнае — нашых верных сяброў-чытачоў.

«Стаж» падпіскі на «Звязду» ў мяне досыць вялікі — гадоў з 30 ужо. І недзе каля 15 з іх я не проста чытаю газету, а яшчэ і рэкламую, — піша спадарыня Соф'я Парфір'еўна Кусянкова з вёскі Лучын, што на Рагачоўшчыне. — Масавых мерапрыемстваў, вядома ж, не праводжу. Працую, як той казаў, «без шуму і пылу»: пры выпадку, пры адпаведнай размове з сябрамі ці блізкімі людзьмі магу спаслацца на публікацыі, даць нешта пачытаць, прапанаваць пазнаёміцца... Можна яшчэ падачыць падпіску. Гэта нават выгадна — і падарунак «куплены», і грошы амаль не патрачаны, і добрая справа зроблена... Мне пра гэту сяброўку нядаўна сказала. Я неяк зрабіла ёй вось такі падарунак. Дык яе Пятро, як каза, цяпер жывы не будзе, калі двойчы на тыдзень не паўторуць, што лепшай газеты, чым «Звязда», няма... А неяк яны ўпусцілі час, не паспелі аформіць падпіску. Дык той месяц ён ледзь перажыў. Сын, каб дапамагчы, стаў прыносіць з дамоў іншую газету. Бацька не ўпадаваў: сказаў, што чытаць там няма чаго».

«А калі б кожны падпісчык, — разважае далей чытачка. — знайшоў хай не пяцярых, не трох, а хоць яшчэ аднаго сябра ў газеце, як бы гэта добра было! Прычым добра і таму чалавеку, і газеце, і краіне! Бо калі хочаш, каб жыла наша мова, мала яе шкадаваць: трэба хоць нешта рабіць».

Што? Ну вядома ж: размаўляць на першай з дзяржаўных, спяваць, пісаць (можна яшчэ і лісты ў «Звязду»), чытаць... У тым ліку — найстарэйшую, адзіную (са штодзённых) беларускамоўную, родную...

Сёння-заўтра яшчэ можна аформіць падпіску, за што загадзя і шчыра: «Дзякуй!»

Дзеля памяці

ГІСТАРЫЧНЫ ПЛАСТ ПЯТРА ЛЫСЕНКІ

Пайшоў з жыцця археолаг Пётр Лысенка. Ён у розныя гады быў героем і аўтарам цікавых публікацый у «Звяздзе». Ён — адзін з выдатных беларускіх дзеячаў навукі, якія сваёй плённай працай на працягу мінулага і гэтага стагоддзя абагацілі скарбніцу ведаў усяго чалавецтва. Ён пражыў абагвадзеныя лёсам гады, пакінуўшы каштоўную спадчыну не толькі для археалогіі, але і для кожнага грамадзяніна Беларусі. Гэта ён раскрыў нам таямніцы многіх старажытных кургану, першы адшукаў паблізу сённяшняга Брэста жылыя пабудовы часоў Старажытнай Русі і ініцыяваў стварэнне там унікальнага археалагічнага музея. Старажытнае Бярэсце стала тэмай яго доктарскай дысертацыі.

Разам з Пятром Фёдаравічам Лысенкам мне пашчасціла шмат гадоў запар працаваць у нязменным складзе міжнароднай навукова-асветніцкай экспедыцыі «Дарога да Святыняў». Сярод удзельнікаў (навукоўцаў, пісьменнікаў, майстроў мастацтва, прадстаўнікоў праваславанай царквы) ён быў найстарэйшы па ўзросце. Але паважаны ўзрост зусім не перашкаджаў яму з маладой энергіяй напоўніцу аддавацца справам. Рабочы дзень экспедыцыі пачынаўся ўранку і доўжыўся да ночы, бо сустрэчы з удзельнікамі экспедыцыі чакалі ў школах і інстытутах, бібліятэках і на прадпрыемствах, у вясковых клубах і гарадскіх палацах культуры... Асветніцкія выступленні лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, доктара гістарычных навук, прафесара Пятра Фёдаравіча Лысенкі з аднолькавым поспехам праходзілі і ў гарадах,

і ў вёсках. Ён заўжды меў мэту не толькі данесці новыя веды пра далёкае мінулае роднага краю, але і пераканаць слухачоў, што гэтая гісторыя вартая займаць пачэснае месца ў гісторыі агульнасусветнай.

Тыя, каму пашчасціла чуць яго надзвычай цікавыя выступленні пра ўласныя даследаванні старажытнага Бярэсця, Турава, Мінска, Мазыра, Давыд-Гарадка, Слуцка, Рагачова, Мінска, надоўга захаваюць яркавае ўражанне ад гэтых папулярных лекцый, захаваюць у сваёй памяці і перададуць іншым новыя ўнікальныя веды пра гісторыю Беларусі. Сам жа Пётр Фёдаравіч прайшоў да вышынь гэтых ведаў гісторыка і археолага няпростым шляхам навукоўца даўжынёй пяцьдзесят гадоў з васьмідзесяці васьмі падараных яму лёскам.

Яўген ПЕЎСЕЦКІ.

Гэтае фота Пятра Фёдаравіча я зрабіў падчас сумеснай вандрожкі па маршруце экспедыцыі «Дарога да Святыняў».

Ёсць пытанне

БЕДНЫ ПУШКІН...

Раней лічылася, што савецкая адукацыя найлепшая ў свеце. І сапраўды, усе школьнікі тады праходзілі — прычым не міма — геаграфію, гісторыю, літаратуру, і многія веды ім былі патрэбныя.

Помню, адзін з маіх сяброў на гісторыка вучыўся, егіпецкіх фараонаў дужа любіў. Бывае, вечарам праводзіць дадому, цэпра як па заказе — «егіпецкая», а ён мне пра мумій расказвае. Во дзе страху нацярпелася! Але ж запамінала і цара Хамурапі, і ўсе тамтэйшыя вобласці ды ўзбраенні з калясніцамі, і хто з кім ваяваў...

Цяпер жа, падобна, дзеці суткамі сядзяць у сваіх гаджэтах, а што чэрпаюць адтуль, — аднаму толькі Богу вядома. Мая знаёмая ў школьнай бібліятэцы працуе, услед за сваімі чытачамі розныя «перлы» запісвае. Гэта з яе «скарбонкі»: «Дайце кніжку Пушкіна «Прастаквашына», «Дайце кнігу пра злачынства і пакаранне... Ну, там адзін чувак замачыў другога, а потым вельмі раскайваўся», «Дайце шэрую кніжку з вайной на вокладцы», «Дайце кнігу Купалы «Бандароўка»... Такой няма? Дык іншым жа давалі!» (Патрабаваць, заўважае, дзеці ўмеюць!)

А вось яшчэ жменька перлаў: «Хто напісаў «Му-му»? — Дастаеўскі», «У якім годзе пачалася Першая сусветная вайна? — У 1917-м? У 1939-м?», «Чым вядомы Аляксандр Неўскі? — Бітвай пад Палтавай»...

Пытанне: куды мы ідзем з такімі васьмі ведамі?

А мо і праўда: навошта цяпер тая літаратура ды паэты-пісьменнікі? Можна, хлопцы сваім дзяўчатам цяпер не вершы чытаюць? Мо пра шрэкаў ды пакемонаў ім размаўляць цікавей?

Соф'я Лістапад, г. Жлобін.

Перамагчы туберкулёз

ЗНІЖЭННЕ ЗАХВАРАЛЬНАСЦІ — УСТОЙЛІВАЕ

ЯК БЕЛАРУСЬ СТАЛА АДНЫМ З ЛІДАРАЎ У СВЕЦЕ ПА ЛЯЧЭННІ НЕБЯСПЕЧНАЙ ІНФЕКЦЫІ

Туберкулёз лічыцца той хваробай, эпідэмія якой у свеце працягваецца дагэтуль. Сусветная арганізацыя аховы здароўя адзначае, што ў краінах Усходняй Еўропы ён застаецца вялікай праблемай. Разам з тым Беларусь з'яўляецца адным з лідараў у свеце па барацьбе з гэтым захворваннем. Сёння на ўліку ў нашай краіне знаходзіцца каля трох тысяч хворых. У тым ліку летась захварэла больш за 1,7 тысячы чалавек.

Захваральнасць знізілася

— У 2019 годзе туберкулёз выяўлены ў 1759 чалавек. Захваральнасць склала 18,6 на 100 тысяч жыхароў. У 2018-м гэтая лічба складала 20,2. У Беларусі дасягнулі вялікіх поспехаў у зніжэнні захваральнасці, бо яшчэ ў пачатку 2000-х яна дасягала 50 чалавек на 100 тысяч, — прыводзіць статыстыку **намеснік дырэктара па арганізацыйна-метадычнай рабоце РНПЦ пульманалогіі і фтызіятрыі Дзмітрый ЖУРКІН**.

Пры гэтым за апошнія 15 гадоў пік смяротнасці прыпаў на 2007–2008 гады. Тады ад туберкулёзу памерла тысяча хворых. Летась — 202 чалавекі. Цяпер смяротнасць ад туберкулёзу складае 2,2 на 100 тысяч насельніцтва.

У рэгіёне УЕЦА (Усходняй Еўропы і Цэнтральнай Азіі) Беларусь стала адной з першых краін, якая ўкараніла безін'екцыйнае лячэнне туберкулёзу, і ў плане тэрапіі гэтага захворвання з'яўляецца адным з лідараў у свеце. У прыватнасці, на праграму лячэння новымі прэпаратамі і схемамі ў 2018 годзе было прынята 843 пацыенты, у 2019-м — 304, сёлета плануецца ўзяць яшчэ 400-500 хворых.

— На жаль, частка пацыентаў да лячэння ставіцца халатна. Але туберкулёз — сацыяльная хвароба. Хворыя, якія не хочуць лячыцца,

могуць заразіць навакольных. Таму ў нас прымяняецца прымусовае лячэнне. З 370 ложкаў, прадугледжаных для гэтых мэт, цяпер занятыя 180, — праінфармаваў Дзмітрый Журкін.

Спецыяліст паведаміў, што вялікая заслуга ў поспехах барацьбы з туберкулёзам на рахунак некамерцыйных арганізацый, якія працуюць у Беларусі і супрацоўнічаюць з медыцынскімі ўстановамі.

— На стацыянарным этапе мы бачым добрыя вынікі, а калі пацыент сыходзіць на амбулаторнае лячэнне, ён, на жаль, застаецца сам-насам з хваробай. І тут вельмі важная роля некамерцыйных арганізацый, якія дапамагаюць у гэтай сітуацыі. Раней такія арганізацыі працавалі пераважна з пацыентамі з ВІЧ-інфекцыяй. Але 2020–2021 гады стануць пераломнымі. На ўзроўні міністра аховы здароўя падпісаны сумесны план узаемадзеяння, — расказаў эксперт.

Ён падкрэсліў, што яшчэ 10 гадоў таму ў нашай краіне ў пацыентаў з ВІЧ не было шанцаў вылечыцца ад туберкулёзу. Сёння для іх туберкулёз — не прысуд.

Дзмітрый Журкін паведаміў, што ў сувязі са зніжэннем захваральнасці частка супрацьтуберкулёзных медыцынскіх устаноў у краіне закрыта ці перапрафілявана. У прыватнасці, гэта трэці супрацьтуберкулёзны дыспансер у сталіцы. Сродкі, якія такім чынам вызваліліся,

накіраваныя на паляпшэнне ўмоў у тых установах, што працягваюць працаваць.

Кампенсацыя праезду, гуманітарная дапамога і прадуктовыя наборы

Больш за 10 гадоў Беларускае Таварыства Чырвонага Крыжа з'яўляецца той некамерцыйнай арганізацыяй, якая рэалізуе праекты па дапамозе хворым на туберкулёз.

— Мы дапамагам людзям, у якіх лекава-ўстойлівыя формы туберкулёзу, адпаведна, ім патрабуецца доўгае лячэнне — ад 12 да 24 месяцаў. Таксама тым, хто мае нізкую прыхільнасць да лячэння і адмаўляецца ад шпіталізацыі, пацыентам са спадарожнымі хваробамі — ВІЧ, вірусным гепатытам С, алкагалізмам, тым, хто вываліўся з месцаў пазбаўлення волі, беспрацоўным, людзям, якія маюць праблемы з жыллём, сталым людзям, беганцам, мігрантам, — пералічвае **начальнік аддзела медыка-сацыяльнай работы Беларускага таварыства**

Чырвонага Крыжа Наталля ПУГАЧОВА. — Мы ўдзельнічаем у формах кантраляванага лячэння, у прыватнасці, відэакантраляванага, калі кожны прыём лекаў пацыент запісвае на смартфон і дасылае медработніку. Гэта дазваляе хвораму не ездзіць штодзень у медустанову.

Работнікі і валанцёры Чырвонага Крыжа аказваюць таксама і псіхалагічную падтрымку.

— Любы пацыент, хворы на туберкулёз, адчувае стрэс — ад прыёму цяжкіх прэпаратаў, ад навязанага кантраляваным лячэннем рытму жыцця. Акрамя таго, у дачыненні да такіх пацыентаў існуе стыгма, альбо непрыняцце хворых грамадствам. Чырвоны Крыж на добраахвотнай аснове аб'ядноўвае людзей, якія гатовы дапамагачь ім. У кожным рэгіёне існуе ўстойлівая валанцёрская група, у краіне іх сем, а гэта больш за 100 чалавек. З дазволу пацыента яны аказваюць псіхалагічную падтрымку хворым на туберкулёз па тэлефоне. Такой работай у нас ахоплена каля 350 пацы-

ентаў, — расказвае Наталля Пугачова.

Для таго каб у хворага не знікала жаданне лячыцца, выкарыстоўваюцца розныя матывацыйныя прыёмы. У прыватнасці, выдача прадуктовых набораў, што сёння робіцца на дзяржаўным узроўні. А пайшла гэтая ідэя менавіта з Чырвонага Крыжа. Цяпер жа таварыства шукае новыя спосабы матывацыі, у прыватнасці, выдае праязныя, а ў сельскай мясцовасці залічвае на рахунак суму, якая кампенсуе праезд да месца лячэння. Таксама хворы можа разлічваць на гуманітарную дапамогу — гігіенічныя наборы, адзенне.

А з гэтага года Чырвоны Крыж разам з арганізацыяй «Урачы без меж» рэалізуе пілотны праект, дзе хвораму дапамагае каманда спецыялістаў.

У рэгіёне УЕЦА (Усходняй Еўропы і Цэнтральнай Азіі) Беларусь стала адной з першых краін, якая ўкараніла безін'екцыйнае лячэнне туберкулёзу, і ў плане тэрапіі гэтага захворвання з'яўляецца адным з лідараў у свеце.

— Яго мэта — дапамагчы хворым з устойлівымі формамі. Гэта свайго роду індывідуальнае суправаджэнне пацыента не толькі ўрачом, але і медыцынскай сястрой, псіхалагам, сацыяльным работнікам і роўным кансультантам, які перанёс хваробу і пазбавіўся ад яе. Такое су-

праваджэнне адбываецца з першага дня шпіталізацыі ў стацыянар. Спадзяёмся, што гэта дапаможа пацыенту паспяхова завяршыць лячэнне, прайшоўшы ўсе этапы, — падкрэсліла Наталля Пугачова.

Летась Беларускае Таварыства Чырвонага Крыжа для хворых на туберкулёз заклікала больш за 600 праязных, іх атрымалі 167 пацыентаў (на некалькі месяцаў), 205 чалавекам выплачана кампенсацыя за праезд, 253 хворыя былі ўключаны ў праграму відэакантраляванага лячэння, 54 — у праграму індывідуальнага суправаджэння камандай спецыялістаў. Больш за 500 пацыентаў атрымала псіхалагічную і сацыяльную падтрымку.

І тым, хто пазбаўлены волі

Міжнародная медыцынская арганізацыя «Урачы без меж» працуе ў Беларусі менавіта з хворымі на туберкулёз. Свае праекты яна рэалізуе ў трох супрацьтуберкулёзных дыспансерах краіны, а з 2017 года працуе яшчэ і ў выпраўленчай калоніі № 12 у Оршы.

— Мы прасоўваем чалавекаарыентаваную мадэль дапамогі, у тым ліку і ў выпраўленчай установе, — адзначае **кіраўнік медыцынскага аддзела Праекта міжнароднай медыцынскай арганізацыі «Урачы без меж» Аміт ХАРШАНА**.

Ён адзначае, што Беларусь дасягнула поспехаў у лячэнні туберкулёзу ў ўкараніненні самых новых метадаў лячэння, якія толькі з'яўляюцца ў свеце.

Для прафілактыкі

ШТО РАБІЦЬ НА ХАТНІМ КАРАНЦІНЕ

У гэтыя дні, калі ў свеце аб'яўлена пандэмія каранавіруса і амаль не засталася краін, дзе не зарэгістраваны выпадкі COVID-19, усё часцей гучаць рэкамендацыі аб самаізаляцыі. Парады для тых, хто застаецца дома, каб не заразіць іншых, дало Міністэрства аховы здароўя.

КАМУ НЕАБХОДНА САМАІЗАЛЯЦЫЯ?

Рэжыму самаізаляцыі неабходна прытрымлівацца на працягу 14 дзён для ўласнай бяспекі і бяспекі навакольных. Ён рэкамендаваны для грамадзян, якія прыбылі ў Беларусь на працягу апошніх 14 дзён з-за мяжы, і тых, хто знаходзіўся ў імаверным непрацяглым кантакце з пацыентам, хворым на каранавірус.

ПРАВІЛЫ ДАМАШНЯЙ САМАІЗАЛЯЦЫІ

Вам неабходна заставацца дома на працягу 14 дзён. Не варта наведваць месцы вучобы, работы, таксама масавага знаходжання людзей — магазіны, кавярні, гандлёвыя цэнтры і іншыя. Трэба максімальна абмежаваць любыя кантакты, у тым ліку з членамі сям'і, якія жывуць разам з вамі: размясціцца ў асобным пакоі, у выпадку адсутнасці такой магчымасці — забяспечыць адлегласць 1,5 метра ад іншых членаў сям'і.

Важна мінімізаваць кантакты з пажылымі людзьмі (60 гадоў і старэйшымі), асобамі з хранічнымі хваробамі сэрца, лёгкіх, цукровым дыябетам і іншымі. У выпадку крайняй неабходнасці кантакту варта выкарыстоўваць медыцынскую маску.

Не забывайцеся старанна мыць рукі з мылам не менш за 20 секундаў, не прапускаючы вобласць паміж пальцамі, вакол пазногцяў і кутыкулы. Можна выкарыстоўваць антысептык для апрацоўкі рук.

Трэба як мага часцей праветрываць памяшканні там, дзе вы знаходзіцеся, праводзіць вільготную ўборку, звяртаючы асаблівую ўвагу на апрацоўку дзвярных ручак, прадметаў мэблі, тэлефонных апаратаў, пультаў, камп'ютарных клавіятур, мышак і падобных гаджэтаў, санітарна-тэхнічнага абсталявання і іншых прадметаў.

Выкарыстоўвайце аднаразовыя насоўкі ці сурвэткі. Утылізуйце іх у закрыты смеццевы кантэйнер ці пластыкавы пакет.

Калі ёсць крайняя неабходнасць наведваць прадуктовы магазін ці аптэку, карыстайцеся медыцынскай маскай.

КАЛІ Ў КВАТЭРЫ ВЫ НЕ АДЗІН

У вас павінны быць асобныя ручнікі, пасцельная бялізна, асобны посуд. Пры неабходнасці перадачы прадметаў (посуду, адзення) членам сям'і выключыце непасрэдны кантакт. Пранне бялізны ажыццяўляйце асобна ад іншых

членаў сям'і. Перамяшчайцеся па кватэры ў медыцынскай масцы. Да паверхняў (дзвярных ручак, механізмаў санітарна-тэхнічнага абсталявання і іншых) датыкайцеся праз аднаразовую сурвэтку.

ПРАВІЛЫ ВЫКАРЫСТАННЯ МАСКІ

Выкарыстоўваць маску варта не больш за дзве гадзіны. Яе трэба неадкладна замяніць у выпадку намакання (увільгатнення), нават калі прайшло менш за дзве гадзіны з моманту выкарыстання. Дакранацца рукамі да замацаванай маскі непажадана. Аднаразовыя маскі нельга выкарыстоўваць паўторна. Шматразовую маску неабходна мыць асобна, пасля гэтага прапрасаваць гарачым прасам з двух бакоў.

Крынічка

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ПАДЫДЗЕ КОЖНАМУ: тры спосабы вырашціць радыску

Нават такую непатрабавальную і простую ў доглядзе агародніну, як радыска, можна пасеяць рознымі спосабамі.

Радыска па-ляніваму

Усё проста: трэба перакапаць градку з унясеннем угнаенняў (40—60 г нітрафоскі на 1 кв. м), градку разраўняць — і можна праз тыдзень прыступаць да пасеву. Насенне проста раскідваюць па зямлі, імкнучыся, каб яно лягло раўнамерна, затым граблямі прысыпаюць глебай. Аптымальная глыбіня пасеву — 1 см. Не бядка, калі не ўсё атрымаецца гладка, — радыска наогул многае даруе.

Гэты спосаб эканоміць час і сілы, але ўраджай атрымліваецца не самы высокі, радыска не самая буйная, нават пры прарэджванні ўсходаў. Таму часта пры вырошчванні яе на продаж выкарыстоўваюць іншы спосаб.

Радыска па-буйному

Вядома, што для радыскі аптымальная схема пасеву 5x5 см. Таму робяць спецыяльны маркер, які ўяўляе сабой дошку з зубамі або, як альтэрнатыву, швабру з зубамі. Кожны зуб размешчаны па схеме 5x5 см і мае даўжыню 1 см.

Застаецца толькі прамакіраваць градку і ў атрыманыя паглыбленні пакласці па адным семечку. Спосаб вельмі

добры тым, што дазваляе атрымліваць прыгожыя, роўныя караняплоды аднаго памеру. Ураджайнасць самая высокая, асабліва калі праз тыдзень пасля з'яўлення ўсходаў градку падкарміць аміячнай салетрай, 20 г на 10 л вады. Часу на такі пасеву спатрэбіцца больш, затое расход насення самы маленькі.

Радыска па-простаму

Гэта прамежкавы варыянт. Звычайна ім карыстаюцца агароднікі. Радкі робяць на адлегласці 20-30 см і глыбінёй 1—3 см. Семечкі раскладваюць на адлегласці 3 см адно ад аднаго, на дно баразёнкі рассыпаюць трохі попелу або нітрафоскі.

Пры такім спосабе радыска атрымліваецца буйная толькі пры ўмове двухразовага прарэджвання. Затое палоць такія радкі нашмат прасцей — дастаткова прапалоць у радках, а ў міжрадзях прайсціся матыкай. Часу на такі пасеву затрачваецца не вельмі многа, а ўраджай атрымліваецца прыстойны.

Парады бывалых

Сёння сярод агароднікаў стала модна рытаваць зялёныя ўгнаенні. Вось толькі потым з бочак цяжка здабываць адпрацаваную траву і іншую арганіку. А можна зрабіць так: травой набіць сеткі, у якіх прадаюць бульбу, а іх ужо апусціць у бочкі. Як толькі вадкасць зашыбуе, сеткі дастаць і іх заместыць адправаць у кампост. А ў бочках застаецца чысты «навар».

Пра пасадку морквы

Ёсць меркаванне, што мацаваць яе насенне да паперы не варта, бо гэта дрэнна ўплывае на яго ўсходжасць.

Зрабіце так: нарэжце тонкую паперу на квадрацікі 5x5 см, на кожны пакладзіце па два-тры семечкі і скруціце ўсё жгуцікамі, якія можна захоўваць у кардоннай скрынчачы. Увесну на градцы зрабіце круглай палачкай адтуліны, апусціце ў іх жгуцікі і за-

сыпце ўвільготненай зямлёй, якую не трэба прытоптаць і прыхлопваць.

Побач зрабіце градку з цыбуляй. Усходжасць морквы будзе амаль 100%, а караняплоды вырастаюць роўнымі, моцнымі, даўжынёй па 20 см.

Ад мучністай расы

Рана вясной правядзіце не адну, як звычайна рэкамендуецца, а дзве апрацоўкі чорнай парэчкі і агрэсту вельмі гарачай вадой (амаль кіпенем) да распускання пупышак.

Калі з'явіцца зялёныя лісточкі, апырскаяце раствором кальцыніраванай соды з гаспадарчым мылам (на 10 л вады 30 г соды і 50 г мыла).

Пасля цвіцення апрацуйце ягадныя кусты настоем попелу з мылам (на 10 л вады 500 г попелу і 50 г мыла).

Працэдуру паўтараць праз кожныя 10 дзён да паспявання ўраджаю.

Народныя прыкметы

• **Гарох лепш сеяць на досвітку ў канцы красавіка і ў пачатку мая.**

• Насенне для пасеву морквы лепш замочваць рана раніцай. І высейваць пажадана без староннік.

• **Гарбуз лепш саджаць у базарны дзень або ў аўторак.**

• Лопаюцца пупышкі на бязрозе — час сеяць хлеб.

• **На вярбе з'явіліся коцікі і зацвітаюць нарцысы — час сеяць радыску, капусту, салату, раннюю рэдзьку.**

• Бульбу садзяць, калі цвіце бузіна, чаромха.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	6.59	19.33	12.34
Віцебск	6.48	19.24	12.36
Магілёў	6.49	19.23	12.34
Гомель	6.46	19.19	12.33
Гродна	7.14	19.48	12.34
Брэст	7.16	19.48	12.32

Месяц

Маладзік 24 сакавіка. Месяц у сузор'і Авена.

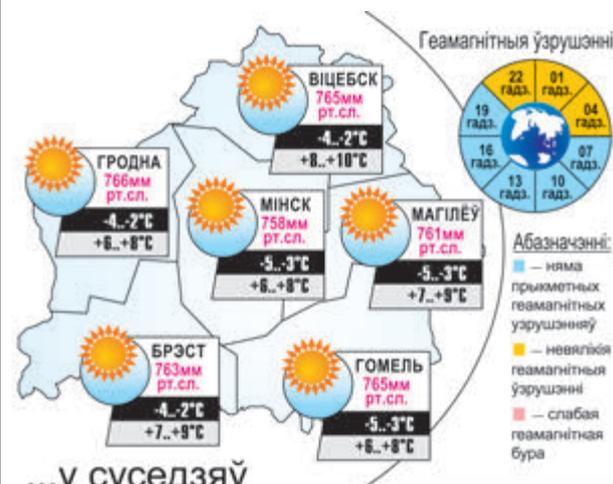
Імяніны

Пр. Епіфана, Івана, Рыгора, Сямёна, Уладзіміра, Феафана. К. ДАБРАВЕШЧАННЕ. Марыі, Пракопа.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Я згубіў кантактную лінію ў трэнажорнай зале. Пакуль яе шукаў, вакол сталі збірацца людзі, і, карацей кажучы, я цяпер выкладаю ёгу.

мікрабіёлага даражэйша за працу футбаліста?

Усё менш ахвотных пачысціць і ўсё больш ахвотных падчысціць...

Дэгустатарам не пазайдзосціш — яны не ведаюць такой радасці, як абедзенны перапынак.

Працуючы ў рэстаране, хутка вучышся выкарыстоўваць рукі так, каб менш хадзіць.

Невядома, колькі працягнецца гэтая сітуацыя. Я раю купіць ёлку.

А я пры савецкай уладзе выдатна жыў! Ляжаў цэлымі днямі, еў ад пуза, у ванне з качачкай гуляў, пялюшкі мне бацькі рэгулярна мянялі...

Цікава, можа быць, у свеце зразумеюць цяпер, што праца, напрыклад,

Даты

Падзеі

Людзі

25 САКАВІКА

1590 год — менскім кашталіям прызначаны Марцін Стравінскі, які служыў пры двары ВКЛ маршалкам. Пасля 1592 года быў кашталіям віцебскім.

1905 год — нарадзіўся Аляксандр Сцяпанавіч Вечар, беларускі вучоны ў галіне біяхіміі, паэт, доктар біялагічных навук, прафесар (1951), акадэмік НАН Беларусі (1966), заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі Беларусі (1975).

1925 год — нарадзіўся Аляксандр Паўлавіч Чакалін, удзельнік партызанскага руху ў гады Вялікай Айчыннай вайны, Герой Савецкага Саюза (1942, пасмяротна).

1935 год — нарадзілася Аляўціна Аляксандраўна Карзянкова, артыстка балета, педагог, народная артыстка Беларусі (1964). У гэты ж дзень у Мазыры адкрыты калгасна-саўгасны тэатр. Быў створаны з удзельнікаў мастацкай самадзейнасці. У 1938-м рэарганізаваны ў Палескі абласны драматычны тэатр.

1945 год — нарадзіўся Іван Іванавіч Ядэшка, беларускі спартсмен (баскетбол), заслужаны майстар спорту СССР (1972), заслужаны трэнер Расійскай Федэрацыі (1982). Чэмпіён XX Алімпійскіх гульняў (1972), бронзавы прызёр XXI Алімпійскіх гульняў (1976). Чэмпіён свету (1974), сярэбраны прызёр (1978), чэмпіён Еўропы (1971, 1979). Чэмпіён СССР (1971—1974, 1976, 1977, 1979, 1980).

1995 год — у Варшаве падпісана пагадненне Беларусі і Польшчы аб супрацоўніцтве ў галіне аховы гісторыка-культурнай спадчыны.

2005 год — Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка падпісаў указ «Аб Дзяржаўнай праграме развіцця вёскі на 2005—2010 гады».

1505 год — з Лісабона адправілася ў шлях партугальская экспедыцыя з мэтай заваявання Індыі і Малакі і поўнага знішчэння егіпецка-арабскага гандлю з Індыяй. Для гэтага была спецыяльна ўтворана пасада віцэ-караля Індыі, і першы на яе быў прызначаны Франсішку дзі Алмейда, які ўзначаліў экспедыцыю. У плаванне былі падрыхтаваны 22 караблі з паўтара тысячамі салдат. Адным з удзельнікаў экспедыцыі быў бедны партугальскі дваранін Фернан Магелан, які пазней праславіў сваё імя арганізацыяй першай кругасветнай экспедыцыі.

1925 год — нарадзілася Фланеры О'Конар, амерыканская пісьменніца, прызнаны майстар апавядання. Аўтар зборніка навел «Добрага чалавека знайсці нялёгка», раманаў «Голас крыві», «Царства нябеснае сілаю бярэцца» і іншых твораў.

1945 год — пачалася Браціслаўска-Брноўская наступальная аперацыя войскаў 2-га Украінскага фронту (камандуючы Маршал Савецкага Саюза Р. Я. Маліноўскі) пры ўдзеле Дунайскай ваеннай флатыліі. Завяршылася 5 мая. У выніку аперацыі было здзейснена вызваленне Славакіі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

1957 год — у Рыме Францыя, Бельгія, Люксембург, Нідэрланды і ФРГ заключылі дагавор аб утварэнні Еўрапейскай эканамічнай супольнасці (ЕЭС).

1965 год — нарадзілася Сара Джэсіка Паркер, амерыканская актрыса і прадзюсар. Вядомая роляй Кары Брэдшоў з тэлесерыяла «Секс у вялікім горадзе», за ролю ў якім чатыры разы ганаравалася прэміяй «Залаты глобус» (2000, 2001, 2002, 2004) і двойчы прэміяй «Эмі» (2001, 2004).

